

Một Thời Để Nhớ

Lê Kim Nga, K 27/1

Bao năm rồi người ơi còn có nhớ?
Chuyện tình yêu Alfa đỏ một thời
Tháng năm dài cũ mới có đầy vơi
Thái Phiên công một trời yêu chất ngất

*Đường vòng Lâm Viên ôm chân Đồi Bắc
Nắng vàng rơi màu sắc tựa vàng thơ
Tóc em bay trong làn gió hương mơ
Trao nỗi nhớ ngàn giờ người nơi ấy*

Cổng Nam Quan rộn ràng chiều thứ Bảy
Môi thâm thì xiết lấy những bàn tay
Tình trong như đã, ai người có hay
Hỏi tình đến ai chờ ai ngóng đợi

*Anh có nhớ những chiều em không tới
Mắt anh buồn vơi vơi nhớ mộng lung
Tiếc vì sao không trải hết nỗi lòng
Giờ ngơ ngẩn xa tâm tay chơi vơi!*

15/9/17

Bình An và Mạnh Khỏe!

TIỂU ĐOÀN 5 ND TẠI TRI BƯU MÙA HÈ ĐỎ LỬA

Tổ Quyên, K16

(tiếp theo)

DIỄN TIẾN:

Ngày 5/7/1972: TĐ5 ND di chuyển lên La Vang Tả (343-496). Sau khi B52 trải thảm bom xuống khu vực dọc hai bên sông Thạch Hãn, TĐ từ La Vang Tả hành quân lục soát về hướng Tây tới sát khe Như Lệ. Địch có lẽ từ Ai Tử pháo sang nhưng không gây nhiều thương vong. Trên trục tiến quân ta thấy nhiều xác Cộng quân và trong khu vực này. TĐ5 lấy được 2 khẩu 37mm phòng không. TĐ đóng quân đêm tại khu vực này.

Từ ngày 6/7/1972 tới ngày 8/7/1972:

TĐ5 tiếp tục lục soát vùng trách nhiệm được giao. Chỉ chạm địch lẻ tẻ, song cũng có một số quân nhân bị thương vì bị pháo

kích. Trong đêm đặc công mò về quấy phá song chúng đều bị các toán tiền đồn tiêu diệt. Đêm 8/7/1972, TĐ nhận lệnh đánh chiếm thôn Như Lệ (311- 480). TĐ đóng quân ở khu nghĩa địa (335- 485) và chuẩn bị tiến chiếm mục tiêu được giao ngày hôm sau.

Ngày 9/7/1972: TĐ5 nhận lệnh bàn giao khu vực trách nhiệm cho TĐ11 ND và nhận mục tiêu mới là Cổ Thành Quảng Trị.

Lệnh Hành quân nhấn mạnh TĐ5 ND tiến chiếm mục tiêu Đỉnh là Cổ Thành. Trong khi 2 mục tiêu Diện là khu vực thôn Thạch Hãn, và khu Compound Mỹ dành cho TĐ7 ND. Nhà ga Quảng Trị và khu vực còn lại của phía Nam thị xã dành cho TĐ11 ND.

Sau khi đưa cho tôi (Tổ Quyên) đọc lệnh hành quân, Tr.Tá TĐT Nguyễn Chí Hiếu bàn với tôi về kế hoạch điều quân. Ông nói:

- “Ta cần di chuyển sao cho địch không phát giác được để ít bị tổn thất do pháo địch, rồi bất ngờ tiến gần mục tiêu.”

Tôi nói với ông là địch đang chú trọng đến TĐ7 ND đang đánh mặt chi khu Mai Lĩnh và thôn Thạch Hãn cũng như đang theo dõi sát nút các ĐĐ của TĐ11 ND đang tấn công lên khu vực bệnh viện Quảng Trị và khu nhà Ga. Vậy tốt nhất là mình sẽ bọc lên khu Quy Thiện để tấn công Cổ Thành bằng ngã Trí Bửu. Hơn thế nữa lúc này phía TQLC có TĐ8/ TQLC đã chiếm được khu vực phía Bắc Quy Thiện và đang nằm ở bờ Nam sông Vĩnh Định, ngang với thôn Tả Hữu ở bên kia sông nên ta không sợ bị địch bọc hông hay cắn đuôi.

Tr.Tá Hiếu có vẻ bằng lòng kế hoạch này và sau đó tại góc sân nhà thờ La Vang ông ban lệnh hành quân cho các ĐĐT.

Sau khi phổ biến tình hình địch và bạn cùng nhiệm vụ của đơn vị ông tóm lược ý định hành quân là:

- “TĐ5 sẽ tiến quân đi theo các xóm dân để tránh bị địch từ các cao điểm đặt trên các dãy núi phía Tây QL1 và trên Cổ

Thành quan sát thấy. TĐ sẽ theo ngã thôn La Vang Thượng rồi từ đây qua thôn An Thái. Kế đó tiến quân đến khu vực sông Nhung, vượt sông và qua chiếm thôn Trầm Lý. Tiếp theo là vào Quy Thiện rồi tiến chiếm Trí Bửu. Tại đây sẽ là đầu cầu để tấn công Cổ Thành. Trên hướng tiến, ta tránh sử dụng pháo binh dọn mục tiêu như trong các cuộc hành quân trước đây trừ khi ta chạm địch. Nói tóm lại là âm thầm tiến quân và sử dụng hỏa lực cơ hữu để diệt gọn và không để chạy thoát các toán du kích còn rải rác trên hướng tiến quân.

Khoảng 1100g, TĐ5 di chuyển theo 2 cánh. Tô Quyên, TĐP đi với ĐĐ53 và 54, còn TĐT, Minh Hiếu, đi với cánh kia. Qua La Vang Thượng (345- 497) rồi băng qua QL1 để vào thôn An Thái (363- 512). Các thôn xóm vừa đi qua đều không có một bóng người. Kinh nghiệm đau thương hồi Tết Mậu Thân khi VC chiếm đóng Huế đã khiến người dân miền Trung bỏ chạy khi VC tới chiếm đóng một vùng nào.

Xế chiều, TĐ đóng quân tại An Thái. Tại đây dựa trên không ảnh, Đ.Úy Lê Hữu Chí, ban 3TĐ, lập một sa bàn và trình bày căn kế khu vực làng Trí Bửu và khu vực phía Đông Bắc Cổ Thành cho các ĐĐT nghe. Tr.Tá Hiếu hỏi Đ.Úy Trương Đăng Sỹ, ĐĐT/ĐĐ51 và Tr.Úy Hồ Tường, ĐĐT/ĐĐ52 là 2 đơn vị trưởng của 2 ĐĐ xung kích của TĐ, xem họ còn cần hỏi gì thêm không, rồi ông nói:

- “ND giao cho TĐ5 vinh dự chiếm Cổ Thành. Bây giờ tôi trao vinh dự này cho hai anh. Hai ĐĐ của các anh ráng hoàn thành nhiệm vụ này.”

Ngày 10/7/1972 : Từ An Thái, TĐ5 bắt đầu men theo các xóm nhà tiến tới bờ sông Nhung. Bên kia sông là thôn Trầm Lý (366- 531). Vượt qua một khúc nước cạn ngang bụng của sông này, TĐ tiến vào Trầm Lý không một tiếng súng. TĐT “Minh Hiếu” cho lệnh tôi dẫn 2 ĐĐ51 và 52 tiến về phía Bắc chiếm khu đầu thôn, (kế cận khu mỏ mả ở phía Tây Bắc trông thẳng sang làng Quy Thiện) và chuẩn bị lộ trình địch khó quan sát

nhất để vào làng Quy Thiện. Tại Quy Thiện, 1 ĐĐ của TĐ8/TQLC hiện đang nằm tại đây chờ để bàn giao khu vực hành quân này cho TĐ5.

Khoảng 1500g, đơn vị tiên tiêu tới đầu thôn, tôi cho 2 ĐĐ bố trí tại đây và cùng 2 ĐĐT “Sỹ Biên” và Hồ Tường quan sát thật kỹ khu vực làng Quy Thiện.

Làng Quy Thiện nằm ở hướng Tây. Ở giữa 2 thôn Trầm Lý và Quy Thiện là một khoảng đồng trống rộng chừng gần 1km. Nhánh Bắc của con sông Nhung ở sát phía Tây thôn chạy lên hướng Bắc rồi vòng sang Đông Bắc, gần như ngăn đôi cánh đồng trống. Làng Quy Thiện trải dài theo hướng Đông Bắc-Tây Nam. Dọc theo rìa làng là con đường đất chạy từ sông Vĩnh Định về làng Trí Bửu.

Quan sát kỹ các rặng cây ở bìa làng, tôi thấy hoàn toàn vắng ngắt, không một bóng người. Có lẽ đơn vị TQLC bạn đã nguy trang khá kỹ để tránh địch dòm ngó pháo kích.

Rời mắt khỏi làng Quy Thiện, tôi xoay ống nhòm quan sát các khu vực lân cận. Xa xa về hướng Tây khoảng 2km là tòa Cỏ Thành, mục tiêu chính yếu của ĐĐ. Bàn đạp để vào tòa thành cỏ là khu làng đạo Trí Bửu, một khu xóm dài cỡ 1km từ giữa tòa thành cỏ chạy xiên về hướng Đông Bắc. Qua ống nhòm chỉ thấy mấy lũy tre và đây đó có khói bốc lên mà có lẽ vì quá xa, tôi không thấy bóng người di chuyển.

Giữa Quy Thiện và Trí Bửu là một khoảng đồng trống dài độ 500m và có một con lộ nhỏ từ phía Nam sát làng Trí Bửu chạy ngang khúc cuối sông Nhung và cặp dọc phía Đông Nam làng Quy Thiện. Từ chỗ tôi đứng quan sát tới làng Quy Thiện cũng là một cánh đồng trống trải rất dễ bị địch nhìn thấy lúc băng qua ban ngày.

Tôi báo cáo những điều vừa quan sát được cho “Minh Hiếu” và đề nghị hoặc qua Quy Thiện lúc ban đêm hoặc nếu qua ban ngày thì có thể theo hai ngả:

- Một là từng toán nhỏ băng qua khu nghĩa địa ở phía Tây Bắc

Trầm Lý, rồi men theo nhánh Bắc sông Nhung mà vào góc Đông Bắc của Quy Thiện.

- Hai là theo chòm nhà ở phía Tây khu xóm (361- 535), rồi cũng men theo nhánh Nam của sông Nhung để vào góc Tây Nam Quy Thiện.

Ông Hiếu không biết nghĩ gì song tôi nhận được lệnh cho 2 ĐĐ nằm tại chỗ và đợi lệnh. Ông còn nói: “Để cho TĐ nghỉ đêm nay, dưỡng sức cho khỏe, rồi mai sẽ vào Quy Thiện”. Đêm đó Trương Đăng Sỹ luôn báo cho tôi biết là thấy ánh lửa trong làng Trí Bửu, còn phía Quy Thiện thì không thấy gì.

Ngày 11/7/1972: Khoảng 0700g “Minh Hiếu” gọi tôi về BCH/TĐ họp gấp. Tôi vừa đi vừa suy nghĩ không biết ông quyết định ra sao về đề nghị của tôi đêm hôm qua.

Đến BCH/TĐ vào gặp “Minh Hiếu”, tôi thấy ông cười và mời tôi ngồi rồi nói:

- “Minh trưa nay sẽ vào Quy Thiện.”

Tôi ngạc nhiên vì sao lại đến trưa mới xuất phát và chợt một ý nghĩ nảy ra trong đầu nên tôi vội hỏi:

- “Bộ mình có B52 dọn bãi sao, tôi sợ hơi gần 2 thẳng 51 và 52.”

Ông Hiếu cười và nói:

- “Chẳng có B52 nào cho mình đâu. Tổng Tông (Tonton, ý nói Tổng Thống Thiệu) đâu có cho phép, ông ấy muốn tòa Cổ Thành nguyên vẹn, vì là một di tích lịch sử.”

Thấy tôi tròn mắt nhìn, ông Hiếu nói nhỏ:

- “Tôi mới được Long Phụng (biệt danh trên máy truyền tin của Đ.Tá Trần Quốc Lịch, LĐT/LĐ2 ND) cho biết trưa nay thẳng 1/ TQLC sẽ nhảy xuống khu vực gần Chợ Sãi (337-551) phía Bắc Cổ Thành. Mình đợi lúc TQLC nó đổ quân, tụi VC dồn mọi chú tâm vào nó không để ý tới hướng mình di chuyển thì mình sẽ dọt lẹ sang. Toa (Toi= Anh, tiếng Pháp,

thân mật để gọi ngôi hai) về cho con cái chuẩn bị đi, Khoảng 12:00g là bên này kéo sang.”

Khoảng 10:00g, những tràng tiếng nổ vang dội từ hướng thị xã Đông Hà, và rồi cứ khoảng 10 phút lại vang lên những loạt nổ như vậy, hình như mỗi lúc mỗi gần lại.

Đến 12:00g, tại hướng Tây Bắc, cách vị trí tôi đứng khoảng 2km, tiếng bom B52 rít trong không khí, rồi khói bụi bốc lên cao trong những loạt tiếng nổ rền vang.

Khoảng 12:30g, một hợp đoàn trực thăng CH53 và CH46, có lẽ của Hoa Kỳ từ hướng Đông Nam bay ngang đầu và đáp xuống khu vực phía Bắc thị xã Quảng Trị, cách thị xã cũng khoảng hơn 2km. Những cụm khói đen tròn nở như hoa trên bầu trời hướng đó. Tôi thâm nghĩ phòng không của địch nhiều quá, chắc sẽ chạm nặng. Súng các loại nổ vang rền từ phía bãi đổ quân.

Qua hệ thống liên lạc vô tuyến của Lữ Đoàn, TĐ5 được biết TĐ1/ TQLC vừa được đổ xuống thôn An Tiêm (342-549), mục đích để ngăn chặn địch từ khu vực Cửa Việt theo hương lộ 560 qua cầu chợ Sãi để tăng viện và tiếp tế cho Cổ Thành.

“Minh Hiếu” sau khi liên lạc với TĐ8/ TQLC, cho lệnh tiên quân sang khu vực Đông Bắc Quy Thiện thật nhanh. ĐĐ51 nhanh chóng tiến quân băng ngang khu nghĩa địa rồi cặp theo nhánh con sông Nhung và nhanh chóng vượt ngang con lộ đất để vào Quy Thiện bắt tay đơn vị TQLC.

Đ.Úy Sỹ cho biết đã gặp vị ĐĐT của TĐ8/ TQLC tại đây. Sỹ cũng cho biết, vị ĐĐT này muốn cho một trung đội theo ĐĐ51 tiến về khu vực Tây Nam khu làng để bàn giao chi tiết hơn trên địa thế. Khoảng 14:00g, toàn bộ TĐ đã kiểm soát xong Quy Thiện.

Điểm đặc biệt là địch vẫn chưa phát giác được TĐ5 ND đã ở cách chúng chưa tới 600m. Từ Quy Thiện đã có thể thấy rõ làng Tri Bửu nằm ngay góc đông bắc Cổ Thành.

“Minh Hiếu” cho nghiêm lệnh cấm TĐ5 sử dụng lửa để nấu ăn. Trong khi tôi cùng anh Hiếu bàn bạc kế hoạch đánh Trí Bửu, anh cũng cho biết tình hình các đơn vị bạn từ ngày 10/7/72: TĐ6 ND của Tr.Tá Ng. Văn Đĩnh đã thay thế TĐ7 ND và cũng đang chạm mạnh với một lực lượng có lẽ của Trung Đoàn 88/SĐ308. Trong khi đó TĐ11 ND, sau khi đẩy lui được ĐĐ5/TĐ2 thuộc Trung Đoàn 48/SĐ320 trấn giữ ngã ba Long Hưng (345- 517) trên QL1, đã bắt đầu khựng lại tại khu vực nhà Ga khi chạm lực lượng của Trung Đoàn 88/SĐ308.

Khi tôi hỏi về tình hình bên phía TQLC thì anh Hiếu cho biết:

- LĐ147/ TQLC đã hoàn tất được nhiệm vụ giao phó ngoại trừ TĐ1/TQLC đã bị thiệt hại nặng sáng nay, vì TĐ này trực thăng vận xuống đúng ổ vận động phục kích của Trung Đoàn 165/SĐ312, nhưng sau cùng cũng giữ được một số vị trí trong mục tiêu và nhất là bám được bờ Bắc và bờ Tây sông Vĩnh Định để làm chỗ dựa.

- TĐ2/ TQLC theo hương lộ 555 đã qua được Ngõ Xá Tây (383- 547) và dự trừ TĐ2 sẽ chiếm được khu vực cầu Ba Bền (355- 548) đêm nay.

- Trong khi đó TĐ6/ TQLC tiến song song với TĐ2/TQLC cũng đã thanh toán được các chốt địch ở khu vực thôn An Trứ (374- 560) và sẽ cố gắng bám được bờ Đông sông Vĩnh Định để yểm trợ cho TĐ1/TQLC ở bên kia sông.

TĐT Nguyễn Chí Hiếu, từ sau một bụi tre rậm ven làng Quy Thiện đang quan sát mục tiêu Trí Bửu, đã nói với tôi là phải xin pháo binh tác xạ thêm nhiều đạn khói chung với đạn mảnh trên mục tiêu. Lý do là để khi 2 ĐĐ xung kích của TĐ5 từ Quy Thiện, phải vượt qua 600m khoảng ruộng trồng trái, tấn công sang sẽ phần nào bớt tổn thất vì đạn thẳng của địch trong Trí Bửu bắn ra.

Tôi cũng chung ý nghĩ với vị TĐT song có nhắc Minh Hiếu là ta có thể lợi dụng đêm đầu tháng không trăng, và quá nửa đêm trời lại có nhiều sương mù, để đưa quân ém sẵn tại một

khu gò mả. Khu này chỉ nằm cách ven làng Trí Bưu khoảng hơn 100m. Từ đám gò mả trong khi PB tác xạ, đám quân ém ở đây sẽ nhanh chóng bám được ven làng và làm đầu cầu cho thành phần ở Quy Thiện sang, như thế tương đối ít thiệt hại hơn. Minh Hiếu hình như chợt nhận ra ý kiến đề nghị của tôi hữu lý nên sau đó đã họp với các ĐĐT ban lệnh tấn công theo kế hoạch này.

Ngày 12/7/1972: Khoảng 02:00g sáng, Tr.Úy Hồ Tường ĐĐT/ĐĐ52 điều động 1 trung đội lặn lẽ trong màn đêm tiến chiếm khu nghĩa địa (351-539) nằm ở hướng Đông Bắc ngay đầu làng Trí Bưu, gần tỉnh lộ 555 và cách làng Quy Thiện khoảng 200m.

Tại đây, sau khi quan sát khu đầu làng Trí Bưu cách đó khoảng hơn 100m, Tr.Úy Thạch Hón, Trung đội trưởng trung đội 2/52, cho biết thấy địch gác ở mấy chốt ven làng. Nói chung không rõ tình hình địch song theo TĐ ước tính thì để phòng thủ ngoại vi cho Cổ Thành, lực lượng địch ít nhất cũng từ cấp ĐĐ trở lên. Trung đội của ĐĐ52 được lệnh bố trí giữ khu vực bàn đạp đó và tiếp tục im lặng quan sát.

Tôi cho lệnh Hồ Tường đưa thêm 1 trung đội nữa sang khu nghĩa địa để khi có lệnh thì tiến chiếm ngay rìa làng.

Khoảng 05:00g trong khi màn sương còn trắng xóa che phủ ngôi làng thì khoảng 20 tràng hỏa tập T.O.T (Time on target) của TĐ1/PBND tác xạ lên khu vực Trí Bưu. Đợt đạn nổ vừa dứt thì TĐ1/PB ND tiếp tục dùng đạn khói bao phủ mục tiêu.

Trong làn sương mù mờ ảo của buổi ban mai chen lẫn với màn khói của pháo binh, 2 trung đội của ĐĐ52 dàn hàng ngang xung phong thẳng vào Trí Bưu và nhanh chóng làm chủ tình hình nơi này. Một phần vì hỏa lực quá dữ dội của pháo binh và một phần vì bị bất ngờ, địch chống cự lầy lệ và tháo chạy bỏ lại 6 xác chết tại rìa làng cùng 1 khẩu 12mm 8, 1 súng cối 82mm và một số B 40 và AK 47.

Tôi nhận lệnh Minh Hiếu dẫn ĐĐ51 tiến vào Trí Bưu để hỗ trợ

cho Hồ Tường. Tại đây ĐĐ51 và ĐĐ52 bung ra lục soát khu vực đầu làng. Từng loạt súng M16 vang lên xen kẽ với dăm ba loạt AK47 vang dội trên hướng tiến quân của 2 ĐĐ. Hạ sĩ Minh thuộc Ban 2 TĐ trong khi lục soát mấy xác VC tìm thấy một chứng minh thư trên một xác chết cho tôi biết người này thuộc TĐ8 Tinh Đội Quảng Trị. Tôi nghĩ chắc anh ta là dân địa phương tăng phái cho toán VC trú đóng tại đây vì mấy xác kia tôi thấy đều mặc quần áo kaki Nam Định.

Nhìn trên bản đồ, làng Trí Bửu có hình dạng giống một con dao phay. Chuôi dao là phần đầu làng dài khoảng hơn 200m và rộng khoảng gần 200m. Phần sống dao là rìa làng nằm dọc sát theo hướng lộ 555 cho tới góc Đông Bắc Cổ Thành dài khoảng 900m. Phần mũi dao chạy dọc nửa khu tường thành dài độ 250m mà đầu nhọn nằm ngay tại cửa Tả. Phần lưỡi dao dài khoảng 700m. Đại khái làng có diện tích khoảng gần nửa cây số vuông. Trí Bửu là một làng Công giáo, một ngôi nhà thờ khá lớn nằm ở giữa làng. Vì làng được tổ chức như một ấp chiến đấu nên giữa các cụm khoảng 4 tới 5 nhà đều được phân cách bằng các hàng rào kẽm gai, vì thế các trung đội Nhảy Dù vừa phải yểm trợ lẫn nhau vừa phải tìm cách vượt qua các hàng rào này để tiêu diệt những toán VC chốt tại đây nên tiến rất chậm.

Vì tính cách phức tạp của khu vực và cây cối trong vườn của nhà dân khá rậm rạp, sợ bắn lẫn nhau nên Đ.Úy Trương Đăng Sỹ, ĐĐT/ĐĐ51 cho tôi biết anh và Hồ Tường sẽ tiến quân kiểu lối chân rết nghĩa là thay vì 2 ĐĐ tiến song song thì đại đội anh sẽ yểm trợ cho ĐĐ52 của Tr.U Hồ Tường tiến lên khoảng 20m rồi dừng lại. Kế đó Hồ Tường sẽ yểm trợ cho con cái anh tiến lên. Mặc dù VC trong Trí Bửu chống trả dữ dội và từ phía thôn Hạnh Hoa và xóm Bầu phía Bắc tỉnh lộ 555 địch cũng xối xả bắn sang cùng với đạn cối 82mm trong Cổ Thành bắn ra, song bằng phương thức nhảy từng bước theo lối chân vệt này hai ĐĐ cũng tiến lên được khoảng 100m. Sở dĩ tiến chậm là vì quân nhân ĐĐ51 và 52 chưa quen với địa thế và

thôn xóm quá phức tạp của xóm Đạo này.

Pháo 130mm của địch vẫn từ phía Ái Tử bắn sang song đạn rơi vào khu vực phía Nam làng Trí Bửu nên không gây thiệt hại gì cho 2 ĐĐ máy. Khoảng 08:00g, 1 phi tuần 2 chiếc A37 vào vùng và oanh kích khu vực con đường Duy Tân và khu vực làng Trí Bửu sát Cổ Thành. Địch tại đây bám từng nhà chống trả dữ dội. Ta và địch đánh giạt từng ngôi nhà và nhiều căn nhà thay đổi chủ tới 3 lần. Phía trước đã có một số bị thương được y tá diu về phía sau.

Cho đến 14:00g, chúng tôi mới bò lên thêm được gần 60m. Đ.Úy Sỹ gọi máy cho biết địch đang cố thủ và hình như chúng được tăng cường từ trong Cổ thành ra và giữa các khu nhà có rào kẽm gai nên không tiến nhanh được. Tôi dặn Sỹ tiến tuy chậm nhưng bám đất cho chắc và sẽ lo xin pháo binh bắn sát khu cửa Tả Cổ thành để chặn đám Cộng quân tăng cường. Đến 18:00g, 2 ĐĐ chỉ nhích lên được 50m nữa.

Thấy trước mặt vắng hoe và bên phía trái tôi chỉ có mấy thương binh đang ngồi dựa gốc cây nhãn nhỏ, tôi hỏi binh nhất Hùng, một trong số 4 binh sĩ thuộc Ban 2 TĐ đi với tôi có nhìn thấy trung đội nào của ĐĐ51 hay 52 ở phía trước anh ta không thì anh ta cho biết khoảng 1 giờ trước đó còn thấy nhưng bây giờ chắc họ theo ĐĐ họ lên hết phía trước rồi.

Nghe tiếng M16 phía trước thì tôi chắc 2 ĐĐ chỉ cách tôi khoảng 100m, song vì vướng nhà cửa và cây cối gãy đổ ngổn ngang và trời cũng đã tối nên tôi không thấy họ. Sợ địch từ phía Hạnh Hoa thôn bọc sang thì chính tôi cũng kẹt nên tôi bố trí mấy thương binh và đám an ninh TĐ đi theo tôi thành một vòng cung.

Chừng 10 phút sau ngay phía phải và cách tôi khoảng 30m một loạt đạn M16 của mấy nhân viên an ninh nổ ròn rã và hàng loạt AK47 đáp lại. Phía trên “Sỹ Biên” cũng báo cho tôi biết là trên con đường phía phải của vị trí anh (Hương lộ 555), tụi VC đang tiến về phía sau tính bọc hậu anh. Tôi vội bảo Sỹ

quây tròn phòng thủ đồng thời tôi gọi Hồ Tường gửi ngay 1 trung đội về với tôi để giữ khu vực đầu cầu.

Trung Đội 3 của Hồ Tường về chỗ tôi vừa đúng lúc vì 10 phút sau thì VC từ phía lộ 555 tấn công sang. Tôi xin PB và ít phút sau thì một hỏa tập rớt xuống ngay hướng Tây Bắc của tôi ngay sát bên kia con đường. Nhờ PB và hỏa lực của trung đội 3/52 địch khựng lại và rút về phía bên kia đường rồi rút vào khu Hạnh Hoa thôn.

Tôi lập tức báo cho “Minh Hiếu” biết tình hình tại đây và xin thêm một trung đội sang giữ khu vực đầu cầu này để trả Trung Đội 3 lại cho Hồ Tường để anh dễ điều động. Anh Hiếu nói sẽ cho 1 đứ con của ĐĐ54 sang.

Khoảng 20:00g, Trung Đội 2/54 từ Quy Thiện theo khu gò mà tiến sang. Tôi giao nhiệm vụ phòng thủ khu vực cho trung đội trưởng và dặn anh ta bố trí trung đội về hướng lộ 555. Tr. đội 3/52 được gửi trả về tuyến trước và số thương binh được một tiểu đội của ĐĐ54 đưa dần trong đêm về BCH/TĐ tại Quy Thiện.

Đêm nay tôi nghĩ TĐ5 không ai ngủ nổi. Cảnh quân bên này luôn sẵn sàng vì thời khắc này là lý tưởng để phản công. Bên phía TĐ (-) thì chuẩn bị để tiếp ứng đồng thời phải lo không hỏa yểm cho trận đánh ngày mai. Được cái đêm nay không có trăng và nhờ nhà cửa cây cối đổ ngổ ngang cùng những tấm tôn lợp nhà bị bom đạn hất rơi nằm la liệt trên mặt đất nên mọi di chuyển trong khu vực này đều gây nên những tiếng động nghe rất rõ. Vì thế đặc công VC rất khó hoạt động. Trong đêm pháo binh của cả ta và địch đều bắn cầm canh cho đơn vị mình.

Ngày 13/7/1972: Trời vừa rạng sáng tôi đã nghe tiếng lựu đạn M26 nổ cùng với hàng loạt M16 ở phía trước. Chưa kịp hỏi thì Đ.Úy Sỹ cho biết anh cho một tiểu đội đột kích và đã chiếm được ngôi nhà gạch trong đó có khoảng 10 tên địch cầm chân Trung Đội 1 của anh chiều hôm qua và ĐĐ anh đã

tiên lên thêm được khoảng 50m. Tôi vội hỏi anh dắt ngay ĐĐ Hồ Tường vọt lên. Anh Sĩ cho biết ĐĐ52 đã lên ngang anh và anh đang xin PB cho một hỏa tập ngay 200m phía trước rồi sẽ điều chỉnh ngắn dần lại. Sau khi PB làm việc anh sẽ cho ĐĐ lên thanh toán đám VC ở đây.

Trong ngày, không pháo yểm tiếp tục gia tăng cho cánh quân của tôi. Số thương binh ở phía trước vẫn được y tá TĐ lai rai đưa về sau, trong số này có Tr.Úy Nguyễn Tiến Việt của ĐĐ51. Ngày hôm nay đưa về 5 tử thương. Hai ĐĐ phía trước cũng nhích lên được gần 100m. Tr.U Winston Cover, cố vấn Mỹ, đi với tôi lâu lâu lại hỏi tình hình phía trước và hí hoáy ghi chép vào một quyển sổ tay bìa màu xanh lá cây rồi gọi máy liên lạc với Đại Úy Earl Isabell, viên cố vấn trưởng đi với TĐT. Đêm về 2 ĐĐ phía trước khoanh tròn bám đất và tiểu đội tải thương của TĐ đêm qua lại sang để đưa thương binh và không Poncho (quân nhân tử thương) về.

Ngày 14/7/1972: Ngày hôm nay mức độ của pháo 130mm và cối 61mm cùng 82mm dày hơn song đa số ra ngoài rìa làng. Một số đạn cối rơi trong làng song nhờ các bức tường của những ngôi nhà không mái nên cũng không gây thương vong nặng. Một số anh em chỉ bị mảnh đạn làm bị thương nhẹ và họ nhất định ở lại với ĐĐ không chịu cho tản thương về TĐ. Hai ĐĐ đầu hôm nay có lẽ vì mất sức trong mấy ngày đầu nên chỉ lên được khoảng gần 70m.

Khi “Long Phụng” gọi tôi và khích tướng hỏi tôi sao “Rùa bò” thế thì tôi trả lời là tôi chỉ có 2 ĐĐ và với địch tình luôn được tăng cường và bổ sung cùng địa thế ở đây thì tiến lên được như thế là cố gắng lắm rồi. Nghe thế ông hỏi tôi tại sao không xin “Minh Hiếu” thêm một đũa con nữa thì tôi nói anh Hiếu hiện ở bên Quy Thiện và cũng cần 2 thằng 53 và 54 để lo bảo vệ BCH/TĐ và lo tản thương tiếp tế. Nghe tôi trả lời xong ông nói cứ gọi anh Hiếu mà xin thêm quân, còn ông sẽ gửi 1 chi đội thiết vận xa M113 vào tăng cường cho TĐ. Khoảng 20 phút sau tôi được “Minh Hiếu” báo cho biết là sẽ cho ĐĐ54

sang với tôi. Tôi chắc anh đã nhận lệnh của ĐT Lịch. Trong đêm, địch 3 lần tấn công vào vị trí của 2 ĐĐ song đều bị đẩy lui.

Ngày 15/ 7/1972: Khoảng 01:30g thì ĐĐ54 sang. Tr.Úy Ng. Vũ Dương vào gặp tôi để xin lệnh cho ngày 15/7/72. Tôi cho Dương biết ban ngày chỉ để một nửa tiểu đội bố trí kín đáo tại các mả xây bằng đá ong và có thành tại khu nghĩa địa ở rìa làng để tránh địch quan sát thấy và dặn anh em đề phòng địch bắn xẻ. Đêm tối mới đưa cả trung đội ra.

Từ 06:00g, TĐ1/PBND bắt đầu bắn nhiều tràng T.O.T về phía trước tuyến, lần này nghe có cả tiếng của đại bác 155mm. Bên kia sông Thạch Hãn địch cũng cầu 130mm sang, song cũng như mấy ngày trước đều rơi vào khu đồng trống giữa tôi và TĐ(-) ở phía sau. Có tiếng đại bác 175mm của ta phản pháo khiến 130mm của địch lại im ngay.

Sau màn hỏa tập, phía trước tuyến súng nổ vang rền và Sĩ Biên cho biết 2 ĐĐ đang tiến quân. Khoảng 10:00giờ, Sĩ cho biết phía trước đã lên được gần 50m nữa. Hồ Tường cho biết là hàng rào kẽm gai ở rìa làng gần anh lại chạy xa về phía trái và sau hàng rào này lại um tùm nhà cửa và cây cối. Trên bản đồ tôi thấy như vậy là 2 ĐĐ đã làm chủ được toàn bộ cái chuôi dao của khu vực Trí Bửu.

Tôi bảo Hồ Tường cẩn thận tối đa vì địch có thể còn tập trung ở khu vực bên phía ấy sẽ đánh tạt hông trái của anh và lệnh cho anh “nong” (mở rộng đội hình) quân sang thêm hướng trái. Tiếng AK47 và lựu đạn cùng tiếng M16, đại liên M60, và phóng lựu M79 vẫn đối đáp với nhau không dứt. Cối 61mm và 82mm của địch từ trong thành vẫn rót ra đều đặn để cố kìm đà tiến của chúng tôi. Hôm nay số thương vong đưa về nhiều hơn hôm trước và trong đó có một viên sát viên PB của ĐĐ51.

Ngày 16/7/1972: Trong ngày, PB vẫn rót liên tục trước hướng tiến song vì mở rộng đội hình nên rất khó điều động (vì sợ bắn vào nhau) và do đó 2 ĐĐ tiến rất chậm. Tôi xin thêm phi cơ

oanh kích song được SQ Không Trợ tại LĐ cho biết vì trực tiến quân của tôi và khoảng cách đến mục tiêu không thuận lợi cho phi cơ đánh bom. Tôi biết điều này vì có học qua khóa Điều Không Tiên Tuyến tại Tân Sơn Nhất. Ở đây nếu đánh theo trục Đông Nam- Tây Bắc thì khi vào vùng sẽ là môi ngon cho phòng không VC đặt tại vùng núi phía Tây Nam QL1 cũng như tại phía Tây sông Thạch Hãn nhưng lỡ trúng đạn thì phi công có thể nhảy dù ra và có nhiều cơ may rơi xuống khu vực quân bạn. Còn như đánh theo trục ngược lại thì khi vào

Một đơn vị Nhảy Dù tại Quảng Trị, 1972.

vùng bay trên vùng địch dễ bị trúng đạn và dù sẽ rơi vào vùng phía Tây hay Tây Bắc Cổ Thành dễ bị địch bắt. Nếu theo trục Đông – Tây thì phải lựa thời gian đánh sao cho lúc đó ánh mặt trời làm chói mắt máy xạ thủ phòng không của địch ở bờ Tây Thạch Hãn, song trục này ít ai chọn vì nếu trúng đạn dù sẽ rơi vào vùng địch chiếm, còn theo trục Tây- Đông thì trước khi đánh phải bay trên vùng địch nên dễ ăn đạn của địch hơn đầu khi nhảy ra khỏi phi cơ, cánh dù nhiều phần rơi vào vùng có quân bạn,

Ngày hôm nay chỉ có ĐĐ51 bò lên được hơn 20m và số rách áo vì mảnh cối hơi nhiều. Trong số thương binh đưa về sau

thấy có 2 SQ, một của ĐĐ52 và một của ĐĐ51. Nhìn Th.Uy Vũ văn Hợi, một Tr. Đội Trưởng rất giỏi và rất lý của ĐĐ51 nằm trên brancard (cáng tải thương) nhăn nhó vì vết thương ở hai đùi tôi biết anh rất bức tức vì phải rời cuộc chơi quá sớm. Cả 2 ĐĐ của Sỹ và Hồ Tường đều đã có một số SQ Tr.ĐT bị thương và đã phải đưa các HSQ lên nắm Trung Đội.

Khoảng 1600g “Long Phụng” gọi tôi vào đầu máy và lại hỏi thúc. Tôi nêu khó khăn về địa thế khu vực và số thương vong của 2 ĐĐ ở đây chưa được bổ sung thì “Long Phụng” hỏi tôi nếu cần thêm “láng” (tiếng lóng của người chơi xì phé để chỉ số tiền bỏ thêm vào, ở đây là lực lượng tăng cường) thì ông sẽ thu xếp để cho. Tôi bèn xin thăng Trinh Sát 2 vì tôi nghĩ rằng với Tr.Úy Trương Văn Út (Út Bạch Lan) trước ở 81 Biệt Cách Dù thì địa thế này là nghề của chàng. Đ.T Lịch đồng ý ngay và cho biết ngày mai sẽ gửi TS2 vào. Khoảng 20:30g thì toán tải thương sang và dẫn theo một số quân nhân bị thương trong trận An Lộc đã hồi phục cùng một số tân binh ra tăng cường cho các ĐĐ ở đây.

Tôi báo cho 2 anh Sỹ và Tường đón nhận toán này do 1 toán của ĐĐ54 dắt lên. Tình hình trong đêm đó chỉ có pháo của địch rớt lai rai trên vị trí đóng quân.

Ngày 17/7/1972: Hôm nay sau khi được bổ sung quân số 2 ĐĐ tấn công mạnh. Tiếng súng phía trước hầu như không lúc nào tắt tiếng. Đến chiều “Sỹ Biên” cho biết anh và Hồ Tường đã lên được 50m. Địch cố thủ giữ chốt mặc dù PB ta bắn rất nhiều song không hiệu sao chỉ vào khu vực sát phía chân thành.

Sau này tôi mới nghe pháo đội trưởng giải thích vì hỏa tập xin quá gần nên TĐT/PB khuyến nên trừ hao cho quân bạn an toàn.

Trong ngày 2, ĐĐ không nhích thêm được thước đất nào và rách áo kha khá. Khoảng 17:00g, tôi được TĐ cho biết TS2 đang ở BCH/TĐ và sẽ sang với tôi tối nay.

Khoảng 20:00g, tiểu đội tải thương sang và tôi thấy Út Bạch Lan vào trình diện tôi. Sau khi chào hỏi, tôi hỏi thêm tình hình phía TĐ6 và 11ND ngoài QL1 và tôi thấy ngoài ấy cũng không khá hơn gì trong này. Tôi cho TS2 trấn giữ khu gò mả và bia phía Bắc của làng Trí Bưu ngay hướng Hạnh Hoa thôn, vừa đề bảo vệ trực tải thương vừa trấn giữ hướng tôi ngại nhất.

Tôi đưa ĐĐ54 lên nằm vừa làm thành phần trừ bị phía sau ĐĐ51 và 52 vừa giữ lộ trình tản thương và tiếp tế. Có lẽ Trời độ nên khoảng 2200g VC tung cỡ gần 2 ĐĐ tấn công thẳng vào vị trí tôi và khu gò mả. TS2 phản kích quyết liệt. PB được gọi và hỏa tập tiên liệu trước lại dồn dập rót lên đầu địch. Tôi vào tần số truyền tin của nội bộ TS2 để theo dõi trận đánh và nghe tiếng Út đang điều động các trung đội của anh.

Khoảng 40 phút sau tôi nghe trong máy có một tiếng nổ rất lớn và tiếng Út chửi thề. Tôi vội gọi trên hệ thống TĐ và hỏi Út xem chuyện gì vừa xảy ra thì binh sĩ mang máy truyền tin của Út trả lời là đích thân (đơn vị trưởng) hấn có lẽ Ngồi (bị thương) rồi. Vừa nghe xong thì tiếng Út Bạch Lan vang lên sang sảng:

- “Tố Quyên đừng lo, nó thổi tôi một quả B40 song nhờ trúng vào thành mả và văng lại nên tôi chỉ hơi tức ngực thôi. Cũng may mà có áo giáp nên chỉ hơi hơi tức thôi. Đích thân xem tôi chơi tụi nó này.”

Ngay sau đó tôi nghe nhiều tiếng M72 và lựu đạn nổ cùng các loạt M16 và đại liên M60 tác xạ xối xả. Tiếng súng địch đáp lễ thưa dần rồi im hẳn. Tôi nghĩ chắc địch đã rút. Kết quả trận đánh do Út báo cáo là phía anh chỉ có 5 rách áo (bị thương nhẹ) và 3 ngồi, không có ai nằm (chết). lát sau có tiếng Sỹ gọi Út và bảo “sang sông” (chuyển sang tần số khác bằng cách xoay núm hiệu chỉnh tần số ngược với vị trí đang dùng). Tôi biết là 2 anh chàng này vốn thân nhau nên muốn tâm sự riêng gì đây. Tuy không tò mò nhưng tự nhiên tôi cũng sang sông. Quả nhiên hai bên sau khi thăm hỏi nhau rồi Đ.Ủy Sỹ nói sẽ

xin tôi cho TS2 lên lo hộ hông phải cho Sỹ “húc” (tấn công mạnh) và kéo ĐĐ54 về giữ khu đầu cầu.

Thấy địch dùng chốt để cố thủ, tôi nghĩ cần phải dùng quả đấm mạnh và tôi đã có ý nghĩ đưa TS2 của Út lên tuyến trên nhất là nhờ chốt là nghề của Trinh Sát, song vì là lực lượng tăng phái nên tôi chưa muốn sử dụng ngay sợ mang tiếng.

Khoảng 23:30g, tôi cho Út và Sỹ biết, tôi sẽ đưa Út lên nằm phía tay mặt của Sỹ. Tr.Uy Dương dẫn ĐĐ lui về khu đầu cầu thay TS2. Từ phía trước “Sỹ Biên” đã cho 1 tiểu đội quay lui để dắt TS2 lên. Khoảng 03:00g, thì tuyến phía trước đã dàn quân xong. Từ đó đến rạng đông chỉ có pháo của 2 phía cầm canh như đêm trước.

Ngày 18/7/1972: Hôm nay ĐĐ51 đi giữa, ĐĐ52 cánh trái và TS2 cánh phải hàng ngang tiến song song cố gắng diệt từng vị trí chốt địch trên hướng tiến. Cánh quân của TS2 có vẻ tiến nhanh hơn 2 ĐĐ kia. Cho đến 16:00g, phía trước đã lên được 150m. Vì địch chống trả quyết liệt, ĐĐ51 và 52 thúc con cái tiến nhanh cho ngang với TS2 nên tổn thất hơi nhiều. Tôi gọi máy bảo Sỹ và Tường nên tiết kiệm nhân lực đừng vì sĩ diện mà hao quân quá đáng. Nên dưỡng quân vì đoạn đường còn dài.

Khoảng 1730g tôi cho lệnh 3 ĐĐ khoanh tròn.

Ngày 19/7/1972 : Vì thấy 3 ĐĐ phía trên đã lên khá cao tôi quyết định đưa BCH nhẹ lên sát trên để dễ nhận định thế trận nên khoảng 04:30g, tôi cho Sỹ biết 1 trung đội của ĐĐ54 sẽ hộ tống tôi và BCH nhẹ lên vị trí của ĐĐ anh vào lúc 05:00g và bảo anh dặn con cái tránh ngộ nhận.

Trong ánh trăng mờ nhạt lúc về sáng, tôi và Trung Đội 3/54 làm lui đi và cố tránh bước lên những tấm tôn rải rác trên mặt đất. Khoảng 06:00g, thì đã vượt qua được gần 200m và đã gặp toán hậu tiêu của ĐĐ52. Tiến hơn 50m nữa tôi gặp tuyến của Trung Đội 4/52 và vào gặp Hồ Tường. Tôi cho Trung Đội 3/54 quay lui. Sau khi hỏi tình hình địch phía trước mặt của ĐĐ52,

tôi nhờ Tường cho người đưa tôi và BCH nhẹ sang khu vực ĐĐ51 cách đó khoảng hơn 100m. Gặp “Sỹ Biên” tôi cho biết ĐT Lịch hỏi thúc TĐ ghé lắm và nhờ Sỹ cho mời Út Bạch Lan sang họp. Sau khi phân tích thêm diễn biến của tình hình mặt trận phía TĐ6 và 11ND ở khu vực phía Nam Cổ Thành, tôi bàn kế hoạch tấn công trong ngày.

Tôi thấy về mặt mỗi trên mặt các ĐĐT và anh em binh sĩ nên tôi quyết định áp dụng xa luân chiến (thay phiên nhau đánh) chỉ sử dụng 2 ĐĐ búng chốt còn 1 ĐĐ trừ bị dưỡng quân. Tùy tình hình có thể đánh ban đêm còn ban ngày nghỉ. Cả 3 anh đều vui vẻ đồng ý ngay.

Sỹ và Út muốn để Hồ Tường nghỉ hôm nay mặc dầu Hồ Tường gân cổ lên cãi và không chịu. Thấy tinh thần 3 người như thế tôi rất vui vì theo kinh nghiệm cầm quân, yếu tố tinh thần là yếu tố then chốt nhất. Để Hồ Tường không buồn tôi giao Hồ Tường bung rộng sang lục soát sang phía Đông Nam cánh trái vì sáng nay tôi nhận thấy phía đó còn nhiều nhà cửa cây cối rậm rạp.

Ngày hôm đó tiến lên được gần 100m và qua những ngôi nhà bị đổ nát đã thấy thấp thoáng bờ trên của bức tường Cổ Thành. Hôm nay cũng có tổn thất song không nhiều. Khoảng 22:00g, ĐĐ51 và TS2 bắt đầu xuất phát tìm diệt những vị trí chốt quan sát thấy ban ngày. Tiếng lựu đạn và M16 cùng AK47 lại đối đáp nhau qua lại. Gần sáng Sỹ cho biết đã thấy rõ bức tường thành ngay trước mặt chỉ cách khoảng gần 100m song địch từ trên bờ thành bắn rất rát nên không tiến thêm lên được. Tôi bảo Bạch Lan và Sỹ cho lệnh con cái bám đất cho chặt chờ sáng hẳn rồi tính sau.

Ngày 20/7/1972: Khoảng 08:00g, sau khi pháo bằng cối 61mm vào vị trí của TS2, VC liền từ phía Hạnh Hoa Thôn đánh sang. Hỏa tập của PBNĐ liền tức khắc đập ngay trên phía Bắc con lộ 555. Sau hơn một giờ giao tranh địch rút về bên kia đường. Ta bị một số rách áo và ngòi. Địch để lại khoảng gần 10 xác

phía trước vị trí.

Sau khi tản thương về phía sau, tôi cho lệnh Hồ Tường đưa một phần con cái sang thay vị trí của ĐĐ51. Khoảng 13:00g, ĐĐ51 bắt đầu cho lực soát phía bên trái trực tiến quân. Khoảng 15:00g, thì 1 tiểu đội ngẫu nhiên thấy nhà thờ Trí Bửu. Số dân bị kẹt ở đây đang ẩn nấp dưới khu hầm của nhà thờ để tránh bom đạn nhìn thấy lính ND rất mừng. “Sỹ Biên” nghe trung đội trưởng báo về liền đưa thêm quân đến tăng cường để vừa bảo vệ dân vừa lực soát thêm.

Nghe báo tôi cho lệnh Tr.Úy Dương ĐĐT54 đi cùng 1 trung đội lên phụ với Sỹ để lo cho đám nạn dân này và lực soát thêm khu vực. Sỹ cho y tá ĐĐ săn sóc sau đó đi tản họ về sau để chiều tối ĐĐ54 lo đưa họ về BCH/TĐ. BCH/TĐ nhận được tin này đã báo lên LĐ và được LĐ ra lệnh chuyển họ ra vùng an toàn.

Tại BCH/TĐ đêm đó bác sĩ Ng. Hữu Tâm, Y sĩ Trưởng TĐ cùng Tr.Úy Hoàng Quát, SQ Ban 5, phối hợp trợ giúp đám hơn 100 người này gồm đủ nam nữ, già trẻ và mấy nữ tu. Họ cho SQ ban 2 biết cha Lê Hữu Huệ, cha sở của nhà thờ bị VC bắt mang đi không biết sống chết ra sao. Ngày hôm sau, mấy chiếc thiết vận xa M 113 lần lượt chở đám nạn dân này ra BCH/LĐ tại Hải Lăng rồi sau đó xe GMC chở họ về An Lỗ giao cho Ty Xã Hội Huế.

Ngày 21/7/1972: Khoảng 07:00g, Đ.Tá Lịch gọi tôi hỏi tình hình và cho biết nếu cần thêm “Láng” để dứt điểm thì ông gửi thêm vào. Quá mừng, tôi xin thêm. Ông Lịch hứa sẽ cho tôi thêm “Láng” song tôi chưa biết ông sẽ cho ai.

Khoảng 12:00g, thì toán tải thương của ĐĐ54 trong khi lên phía trước để nhận thương binh đưa về khu đầu cầu thì bị chốt địch ở giữa đường chặn đánh. Thì ra trong đêm địch đã sử dụng một toán đặc công cỡ hơn một tiểu đội xâm nhập và tổ chức chốt ngăn chặn con đường tải thương và tiếp tế giữa khu đầu cầu và tuyến phía trước.

Tôi ra lệnh TS2 cho một trung đội quay lui để thanh toán mấy chốt này song không kết quả vì chúng tổ chức vị trí rất kiên cố và hỏa lực yểm trợ giữa các chốt rất chặt chẽ. Tôi cho lệnh Sỹ tìm cách nhổ ngay không thì kẹt cứng. “Sỹ Biên” sau khi nháp 2 trung đội lên không được và lại thêm Ch.Úy Sanh, SQ Tr.ĐT cuối cùng của anh bị thương nên Sỹ đề nghị tôi cho phi cơ đánh bom Napalm (bom xăng đặc).

Thấy hữu lý vì địch ở ngay giữa và khoảng cách hai phía quân bạn quá gần để sử dụng PB tôi nghĩ ngay đến Tướng De Lattre khi xưa cũng đã dùng Napalm để phá cách đánh “Trộn trấu” hay “Cài răng lược” này của VC ở mặt trận Tam Đảo (Vĩnh Phúc Yên) nên tôi đồng ý ngay. Sau khi chiếc phi cơ quan sát L19 bắn trái khỏi và phía dưới, Sỹ điều chỉnh xong thì 2 phi tuần Skyraider nhào xuống và một biển lửa bùng lên bao trùm khu vực chốt địch và vài tên VC còn sống song quần áo trên người đang bốc cháy vùng chạy. TS2 liền nhào vào mục tiêu và diệt gọn toán này. Ngoài mấy tên bị hạ lúc đang chạy trốn, số còn lại thân xác cháy nám đen ngay tại hầm của chúng. Thế là đường tải thương giữa phía trước và khu đầu cầu thông thương.

Khoảng 23:00g, tôi nghe anh Hiếu gọi và cho tôi tần số của TĐ8/ TQLC và bảo tôi gọi nói chuyện với Th.Tá TĐT Ng. Văn Phán. Tôi suy nghĩ không biết có việc gì mà ông Thân Nhậ này lại muốn nói chuyện với tôi. Sang tần số này tôi gọi Phán. Đầu máy bên kia tiếng Phán vui vẻ hỏi thăm và báo cho tôi biết mấy đêm nay con cái anh từ bờ sông Vĩnh Định thấy VC từ bờ Tây sông Thạch Hãn vượt sông sang bên CỎ Thành rất nhiều. Anh bảo tôi cẩn thận coi chừng bể gáo (đạn bắn vỡ sọ), hết về Huế nhậ rượu với anh.

Tôi nói:

- “Mày nhìn thấy thì sao không kêu PB bắn mà gọi tao làm gì?”

Phán cười:

- “Tao đã báo bên ND rồi vì khu đó không thuộc A.O (Area of Operation, khu vực hành quân) của tao.”

Tôi cảm ơn và hỏi thăm tình hình khu bên đó. Phán cho biết thằng TĐ2 và TĐ6 đã bắt tay được với thằng 1/TQLC rồi và thằng 1/TQLC đã bí được mặt chợ Sài không cho VC từ mạn Cửa Việt đổ xuống tăng viện cho Củ Thành, tuy nhiên tổn thất khá nhiều. Phán bảo tôi dùng một máy riêng cho tần số này để anh ta sẽ báo những gì anh thấy khi VC điều động quân về hướng tôi. Chuyện vãn một lúc rồi tắt máy.

Ngày 22/7/1972: Khoảng 02:00g, TS2 và ĐĐ52 lại tiếp tục màn dạ chiến. Đêm nay 2 ĐĐ diệt được thêm một số chốt và lên thêm được 50m. Út Bạch Lan cho biết đơn vị anh ngoài đạn địch bắn từ trước mặt còn bị cả hỏa lực của địch từ phía trên cao của tường thành bắn qua nóc nhà xuống và cho biết anh đã nhìn thấy vọng lâu nhô ra của tòa Củ Thành. Toán địch chốt dưới đất phía trước chống trả rất dữ dội. Theo anh chắc là tụi chính qui vì trong số xác địch anh thấy có xác mặc quần áo kaki màu cứt ngựa và trên cổ áo có ngôi sao đỏ. Theo trận liệt tôi nghĩ là mình đang đụng 1 đơn vị của Tr. Đoàn 48/SĐ320B. Tôi báo tin này cho “Minh Hiếu”.

Khoảng 0700g, từ máy LĐ sau khi Đ.Tá Lịch dặn dò “Mê Linh”, danh hiệu truyền tin của Th.Tá Lê Văn Mễ, TĐT/TĐ11 ND, tôi nghe tiếng ông đang nói với Tr.Tá Nguyễn Văn Đĩnh, TĐT/TĐ6 ND:

- “Anh phải dọn nhà vào cái Compound cho tôi. Thằng Tô Quyên nó đang sấp rờ vào cái “Mâm” (Củ Thành) rồi đấy”.

Tôi nghĩ “Long Phụng” lại khích tướng nữa vì Đĩnh là khóa đàn anh của tôi. Không nghe rõ anh Đĩnh trả lời.

Sáng nay tự nhiên chỉ còn pháo kích lai rai mà không thấy VC mò tới quấy phá kể cả bắn sẻ quân ta. Tôi nghĩ hay là qua 2 đêm bị ND dạ chiến nên chúng cũng dưỡng sức chờ đêm về đón khách sang chơi chăng. Qua tần số “sang sông” của TS2 tôi thấy Út tâm sự với Sỹ là con cái anh hư hao quá. Nghe thế

tôi cũng bắt nhand và hi vọng anh không nghĩ rằng vì anh là con nuôi (đơn vị tăng phái) nên tôi sử dụng anh ở trên thay vì là ĐĐ54. Đêm nay đến phiên ĐĐ anh ra dưỡng sức, tôi sẽ gặp anh để biết thực trạng đơn vị.

Khoảng 19:00g, Tr.Úy Dương ĐĐ54 báo cho tôi biết là ĐĐ111 của Tr.Úy Đinh Việt Trinh TĐ11ND vừa đến muốn lên gặp tôi. Tôi rất mừng vì có thêm 1 ĐĐ tăng cường. Tôi nhờ Dương cho người dẫn Tú Trinh lên chỗ tôi.

Khoảng 19:30g, thì Tú Trinh dẫn ĐĐ lên. Khi được tôi hỏi về tình hình đánh đấm ngoài ấy thì Tú Trinh cho tôi biết TĐ của anh đã chiếm được khu bệnh viện Quảng Trị và khu nhà Ga, còn TĐ6 ND cũng đã vào được thôn Thạch Hãn. Riêng TĐ9 ND anh không rõ lắm nhưng nghe nói cũng đã kiểm soát được khoảng gần 2km quanh phía Nam và phía Tây nhà thờ La Vang. Ngoài ra anh còn ngậm ngùi nói cho tôi biết là Tr.Úy Hoàng Ngọc Hùng, ĐĐT/ĐĐ 112, đã tử thương ngày 14/7/72 khi tiến đánh và chỉ còn cách Ga khoảng 300m. Tôi nghĩ tình hình phía tây QL1 như vậy là khả quan nên LĐ mới gửi 1 ĐĐ của TĐ11ND vào đây.

Nghe tin Tú Trinh vào, Sỹ xin tôi cho Tú Trinh lên với anh và cho TS2 về trừ bị vì quân số của Út cũng yếu quá rồi và trước kia Tú Trinh đã là Tr.ĐT của ĐĐ51 nên đã quen lối đánh của TĐ5ND.

Dù Sỹ không xin tôi cũng đã có ý định kiếm đơn vị thế chỗ đơn vị Út. Tôi bảo Tú Trinh vào trám vị trí của TS2 vì ĐĐ này qua gần một tuần lễ liên tục quần thảo với VC quân số của ĐĐ cũng khá hư hao.

Tôi báo cho anh Hiếu biết tôi sẽ để TS2 giữ khu đầu cầu và đưa ĐĐ54 lên để giữ đoạn đường tiếp tế và tải thương vì tuyến đầu cũng tiến khá xa khu đầu cầu và tôi không muốn địch lại chơi trò xâm nhập trộn trấu nữa. Anh Hiếu cho tôi toàn quyền và nói:

- “Tiểu Đoàn này tương lai gần là của Toa, Toa cứ việc điều

động”.

Sự việc này tôi đã biết khi tôi được bổ nhiệm về làm TĐP/TĐ5 khoảng gần cuối tháng 6, Đ.Tá Lương, LĐT/LĐ1 ND, đã nói với tôi khi LĐ1 ND ở An Lộc về Sài Gòn rồi ra Huế. Ông bảo tôi chịu khó về làm phó cho anh Hiếu vì theo ông biết anh Hiếu sẽ rời ND để đi nắm 1 trung đoàn BB. Ông Lương muốn tôi nắm TĐ5 ND vì TĐ này là TĐ cũ của ông ngay từ khi ông còn là Th.Úy mới ra trường cho tới khi ông rời TĐ này để đi làm TĐT/TĐ2 ND. Các ĐĐ liên hệ hoán đổi vị trí và về vị trí mới hoàn tất lúc 20:00g.

Ngày 23/7/1972: Vì tôi không muốn duy trì một giờ giấc nhất định khiến địch có thể lợi dụng thói quen của ta mà khiến ta bị tổn thất nhiều hơn nên đêm nay ĐĐ51 và 52 dạ chiến lúc 03:00g. Tiếng súng của địch lần này nhiều và khốc liệt hơn. Đến khoảng 05:00g, Đ.Úy Sỹ cho biết anh đã nhìn rõ chân tường ngay dưới vọng lâu nhô cao ở góc Đông Bắc của Cổ Thành. Tôi bảo anh bám vị trí cho chặt và tôi sẽ đưa Tú Trinh lên tăng cường vị trí cho anh đồng thời lo mang thương binh về. Tôi cũng bảo Hồ Tường chịu khó vừa giữ đất vừa lo cho hông trái của Sỹ.

Khoảng 0:600g, tôi cùng đám an ninh TĐ và mấy nhân viên truyền tin lên lòi tiến lên tuyến của ĐĐ51. Tr.Úy Cover mới từ TĐ sang thay viên cố vấn Mỹ cũ cũng hăm hở đi theo. Tôi luôn luôn nhắc Cover khom xuống cho bớt cao để tránh địch bắn sê mà còn về Hollywood đóng phim. Nghe tôi nói anh chỉ nhả răng cười.

Sau khi gặp Sỹ, tôi men ra sau một vách tường của một căn nhà đã bị bom đạn thổi bay hết mái để quan sát. Qua khe tường, tôi nhìn thấy rõ góc tòa thành sừng sững trước mặt tôi khoảng hơn 60m. Từ trên vọng lâu có tiếng gọi nhau léo nhéo giọng Bắc. Bất thình lình một quả B40 xé gió bay qua đầu bức tường rồi va vào một tầng cây phía sau nổ âm vang. Tr.Úy Cover vội chồm về phía trước và nằm sấp trên mặt đất

rồi nhìn sững tôi có vẻ ngạc nhiên vì tôi không lăn xuống đất giống anh.

Tôi thầm nghĩ anh Mỹ này cũng phản ứng nhanh đấy song thiếu kinh nghiệm nên lấm hết quần áo. Nếu anh lăn lóc trần mặc lâu năm anh sẽ học được cách nghe tiếng đạn bay mà biết nó cao hay thấp, có phải địch ngắm anh hay nó bắn vu vơ, tiếng rít của đạn vòng cầu (các đạn súng cối các loại cũng như đạn pháo binh) khi sắp rơi mà biết nó sẽ rớt ngay trên đầu mình hay đâu đó gần mình. Tôi ra hiệu cho anh đi lom khom lại gần và bảo anh đừng sợ vì VC nó bắn cầu âu chứ không phải nó thấy anh hoặc tôi. Cover có vẻ tin những lời tôi nói.

Tại đây qua màn sương tôi vẫn nhận ra ngã ba con lộ ngay tại góc thành. Trên bản đồ rõ ràng là 3 con đường 555, Duy Tân và Lê văn Duyệt gặp nhau ở đây. Cố gắng dán mắt vào khe hở tôi cũng không thấy gì thêm. Thấy đứng mãi cũng không quan sát thêm được gì tôi lại len lỏi sau những bức tường đồ để quay về BCH nhẹ và báo cho anh Hiếu rõ kết quả trận đạ chiến lúc 03:00g sáng sớm hôm nay và hiện giờ ĐĐ51 đã nằm đối diện ngay góc Đông Bắc của tòa thành cổ và thấy rõ địch đầy trên mặt bờ tường thành.

Tôi dự trù đêm nay sẽ cho ĐĐ111 thay Sỹ trấn giữ góc này để Sỹ và Hồ Tường dọn sạch phần còn lại của làng Trí Bư rồi mới tính chuyện tấn công mục tiêu chính là tòa Cổ Thành. Anh Hiếu cho biết sẽ dùng tối đa PB vào thành và khu Hạnh Hoa thôn trong ngày và đêm hôm nay để ngăn chặn địch đưa tăng viện từ trong thành ra.

Khoảng 06:20g, “Long Phụng” gọi và cho tôi biết đêm nay ông sẽ cho Tài Hồ Xám của LĐ81 Biệt Cách và 2 ĐĐ của anh vào tiếp sức với tôi.

Được tin này tôi rất mừng vì biết rõ khả năng của đơn vị này trong những màn xâm nhập hay đột kích đêm. Tôi thông báo kế hoạch đêm nay cho các ĐĐT và cố vấn Mỹ. Cả đêm không ngủ tôi cố tìm cách chợp mắt một vài giờ mà không được, con

mắt cứ trơ ra. Trong ngày đủ loại pháo rót vào làng Trí Bửu song chỉ có đạn cối là lọt vào ít trái song tôi và Tr.Úy Cover cũng vững dạ vì đã chộp được mấy hàm chữ A của VC trong khu này để làm hầm cho bộ chỉ huy nhẹ.

Khoảng 21:00g, các ĐĐ đã bố trí xong và sẵn sàng cho trận đánh dọn sạch khu Trí Bửu, từ đây cho tới cửa Tả của Cỗ thành.

Khoảng 24:00g, Út Bạch Lan báo cho tôi biết Th.Tá Phạm Châu Tài, Chiến Đoàn Trưởng CĐ3/LĐ81BC, dẫn theo ĐĐ3 Xung Kích của Tr.Úy Dương Thường Ngô và ĐĐ 4 Xung Kích của Tr.Úy Lê Đức Lực đã vượt khúc sông Nhung ngăn cách làng Quy Thiện với cánh đồng phía Đông làng Trí Bửu để sang khu gò mả do TS2 trấn giữ. Tôi bảo Út Bạch Lan cho 1 toán TS2 dẫn Thiếu Tá Tài vào gặp tôi.

Ngày 24/7/1972: Khoảng 02:00g, trong khi PB bắn tới tấp vào trong thành và nhất là khu cửa Tả, 2 ĐĐ của Sỹ và Hồ Tường bắt đầu khai hỏa và lần lượt tiêu diệt các chốt rải rác từ hướng tiến quân cho tới góc làng Trí Bửu gần cửa Tả Cỗ thành. Địch từ trên mặt tường thành bắn đủ loại súng xuống 2 ĐĐ này. Khoảng 03:30g, Sỹ cho biết ĐĐ anh và ĐĐ Hồ Tường đã kiểm soát phần còn lại của làng. Một số địch rút chạy về hướng tòa thành cổ để lại khoảng hơn 30 xác tại chỗ cùng nhiều B40, 41 và AK47. Riêng Hồ Tường lấy được 1 khẩu K54 chắc của tên chỉ huy.

Khoảng 04:00g, Th.Tá Phạm Châu Tài vào BCH nhẹ gặp tôi. Tôi nói qua kế hoạch đêm nay cho Tài nghe và nhờ anh cho 81 Biệt Cách bố trí dọc con lộ 555 và tìm cách đưa Viễn Thám nghiên cứu góc Đông Bắc của tòa thành cổ cho tôi. Tôi gọi Sỹ cho người về dẫn Tài lên vị trí của anh ở đối diện góc Đông Bắc Cỗ Thành để Tài quan sát mục tiêu và đặt kế hoạch.

Nghe nói có thêm 81 BC tiếp sức Sỹ mừng lắm. ĐĐ4 Xung Kích của Tr.Úy Lực trách nhiệm khu vực sát hương lộ 555 phía Bắc khu gò mả của TS2ND. ĐĐ3 Xung Kích của Tr.Úy

Ngô trách nhiệm tuyến phía trái của ĐĐ4 Xung Kích.

Khoảng 05:30g, Th.Tá Tài báo cho tôi là ĐĐ4 của Tr.Úy Lực đã vào thôn Hạnh Hoa và đang lục soát khu vực.

Khoảng 06:00g, “Long Phụng” vào máy sau khi khen tôi mấy câu rồi nói:

- “Đêm nay anh làm sao ăn được một góc cái mâm cho tôi, cần gì cứ cho tôi biết. Bạch Long (Tư Lệnh ND) cũng hỏi tôi về anh kỹ lắm đấy. Ráng lên Tố Quyên.”

Nghe mấy câu này tôi cũng vui và nghĩ có lẽ sau trận này mình sẽ khá hơn trong binh nghiệp.

Khoảng 06:30g, VC từ phía làng Cổ Thành tấn công dữ dội ĐĐ4BC. Nhờ các hỏa tập của ĐĐ1/PB ND vỗ liên tục theo yêu cầu của Tr.Úy Lực, địch đã rút chạy bỏ lại nhiều xác chết và vũ khí.

Đúng 07:00g, trong khi Tú Trinh và Hồ Tường cho ĐĐ bắn xối xả lên mấy ổ súng của địch trên bờ tường thành trong khi PB dùng đạn nổ và khói vỗ lên đầu địch thì Đ.Úy Sỹ dùng khẩu 57mm bắn vào tường thành chỗ góc Đông Bắc để hy vọng khu vực này bị sập để có cửa mà xung phong vào, song tường thành chỉ lõm vào chút ít và tường thành cứ trơ trơ như trâu gan mọi loại đạn. Tiếp tục như vậy cho đến mờ sáng mà phải chịu thua không thể nào trở cửa được. Suốt đêm hết “Minh Hiếu” lại “Long Phụng” gọi trên máy hối thúc mà tôi đành bó tay.

Khoảng 08:00g anh Hiếu bảo tôi là lệnh của Đ.Tá Lịch làm sao cho một toán “Quyết Tử” đột nhập vào góc thành rồi cắm cờ và bám chắc lấy đề sau đó các toán khác của ĐĐ51 rồi ĐĐ52 leo tường mà vào để chiếm cho được cái Vọng Lâu ở góc Đông Bắc ngôi thành cổ.

Tôi nghĩ chuyện này giống như đánh thành thời cổ còn dùng giáo mác cung tên, nhưng trong thời chiến tranh với súng đạn bây giờ thì khó mà thực hiện được. Song lệnh là lệnh. Tôi gọi

Sỹ và bảo anh tổ chức toán Quyết Tử để thi hành lệnh của LĐ. Sỹ vốn mưu mẹo và lý lợm song cũng nhìn tôi lắc đầu, tuy nhiên anh nói anh sẽ ráng làm.

Trong ngày, TĐ1/PBND của Th.Tá Bùi Đức Lạc dồn hết hỏa tập cho tôi vào trong thành và trên thôn Hạnh Hoa.

Trung Tá Bùi Quyền đang gắn huy chương cho binh sĩ có công trạng của Tiểu Đoàn 5 ND, vào tháng 3, 1975

Khoảng 14:00g, anh Sỹ cho tôi biết đã lựa được toán 8 người tình nguyện thi hành lệnh cắm cờ đêm nay.

Khoảng 22:00g, Hạ Sĩ Trần Tâm dẫn đầu và do Binh Nhất Hồ Khang dẫn đường, vì anh sinh ra và lớn lên tại đây nên rất rành đường lối ngõ ngách vào Cổ Thành.

PB vẫn bắn cảm canh để địch khó phát giác được những tiếng động do toán “quyết tử” có thể gây ra khi đột nhập thành.

Chính Hồ Khang nhận lá Quốc Kỳ do anh Hiếu cho người đưa sang lúc xâm tối và cuộn lá cờ cho gọn và để trong áo phía trước ngực.

Khoảng gần 24:00g, anh Sỹ cho biết Binh Nhất Hậu, truyền tin của toán “quyết tử” gọi về báo cho biết là từng người trong toán đang lặng lẽ chui qua một ống cống thoát nước để vào

thành. Tôi cũng vào tận số nội bộ của Sỹ và cũng đang theo dõi toán này.

Tiếng Hậu thì ào cho biết tuy nước ở hào sâu lắm nhưng trong công thì chỉ đến đầu gối. Sau đó là yên lặng.

Suốt thời gian sau chỉ còn nghe tiếng pháo binh của ta và địch cùng vài tràng súng trên mặt thành bắn xuống vị trí của ta ở gần khúc đường Duy Tân còn ngoài ra là tiếng côn trùng kêu.

Khoảng 23:00g, Tài cho biết toán Viễn Thám của anh bắt đầu rời tuyến. Để tránh bắn lầm vào nhau, toán Viễn Thám này đã được thông báo trong đêm nay có toán xâm nhập cấm cở của ĐĐ51 hoạt động tại sát tường thành khu vực Đông Bắc Cổ Thành.

Đêm nay trăng mọc khoảng 1 giờ sáng.

Ngày 25/7/1972: Khoảng 01:00g, Th. Tá Tài từ một căn hầm chữ A gần tôi mò sang và cho biết toán Viễn Thám báo đã thám sát xong khu vực. Hào nước quanh thành sâu ngập quá đầu người và khoảng cách từ bờ nước vào chân tường thành ước lượng gần 20m. Sát chân tường thành thấy có hàng rào concertina. Còn phía xóm nằm dọc theo đường Lê Văn Duyệt (Cửa Hậu) địch bố trí khá dày rất khó xâm nhập vào.

Khoảng 04:00g, có tiếng hò hét trên bờ tường thành gần vọng lâu Đông Bắc Cổ Thành và liền sau đó là những tiếng lựu đạn nổ và tiếng AK cùng B40 và thương liên của địch vang dội trên góc này. Lẻ tẻ vài loạt M16 đáp lễ rồi là yên lặng.

Tiếng địch gọi nhau nghe lao xao trên vọng lâu.

Sỹ cho biết có mấy tên nhô ra nhòm xuống hào nước bên dưới chân thành và con cái anh đã quét mấy loạt M60 và phóng M79 lên khiến chúng tụt vội vào hầm trên đó rồi. Anh ngậm ngùi cho biết thêm có một lúc anh đã nhìn thấy lá Quốc Kỳ trên bờ thành, song sau đó không thấy nữa, chắc toán Quyết Tử anh gửi đi cũng tiêu (chết) hết rồi!

Nghe Sỹ nói thế tôi chỉ biết thở dài!

Chiến trận là như vậy, mấy ai dám đoán được ngày mai ai còn ai mất, nhất là ND thường “Đi đông mà Về ít”.

Khoảng 06:30g, “Long Phụng” cũng đã biết tin và hỏi tôi bây giờ tính sao.

Tôi trả lời đêm nay sẽ nhờ Tài Hồ Xám sử dụng mấy toán viên thám của anh xâm nhập nhiều ngả để cố gắng thử một lần nữa xem sao. Ông Lịch ngần ngừ rồi nói:

- “Ráng lên Tô Quyên, mần xong keo này cho nhanh rồi ra nghì.”

Khoảng 07:00g, tôi thông báo cho anh Tài biết ý định trên để anh lập kế hoạch xâm nhập chiếm đầu cầu cho TĐ5ND tấn công vào Cổ Thành.

Khoảng 14:00g, Anh Tài báo cho tôi biết là anh sẽ sử dụng 2 toán viên thám được tăng cường tìm chỗ xâm nhập mặt Bắc Cổ Thành, khu vực trông ra thôn Hạnh Hoa vì địch không nghĩ ta dám mò ra mặt ấy. Anh cho tôi biết khi bắt đầu xâm nhập anh sẽ báo cho tôi biết qua mật khẩu: “Trăng lên đỉnh núi”. Anh cũng xin tôi cho nhiều hỏa tập nổ chậm và nổ chụp trên cao trước lúc “Trăng lên đỉnh núi” để địch không tự do tuần tiễu trên mặt tường thành cho con cái anh dễ hành động.

Khoảng 08:00g, Tr.Úy Cover sau khi nói chuyện với cấp trên của anh, sang gặp tôi và hỏi có muốn dùng bom Tinh Khôn (Smart Bomb) không. Chưa từng nghe qua tên loại bom này nên tôi nhờ anh giải thích cho tôi hiểu công dụng của nó. Cover giảng cho tôi nghe đó là một loại hỏa tiễn có sức công phá rất lớn và được hướng dẫn đánh trúng mục tiêu cực kỳ chính xác bằng tia La- de (Laser). Tôi hỏi liệu nó có làm sập được bức tường thành trước mặt không thì anh ta cho biết nếu là tường gạch không có bê tông cốt sắt mà độ dày khoảng 5m thì có thể xập. Anh cũng cho biết là Mỹ đã dùng loại bom này để đánh gãy mấy cây cầu sắt tại miền Bắc. Thấy thế tôi rất mừng vì đã có loại vũ khí chọc thủng được bức tường quái ác luôn ám ảnh tôi kể cả trong lúc ngủ từ lúc đặt chân trên mảnh đất của

làng Trí Bửu này. Tôi đồng ý ngay và nói cho Cover biết là anh có thể xin cho phi cơ đánh sao cho bom đi từ hướng trong thành ra phía ngoài để cho gạch trên tường khi đổ ụp xuống lấp hộ tôi khoảng hào nước sát chân thành thì con cái của mấy ĐĐ mới xung phong chạy qua đó mà vào trong thành. Tr.Úy Cover chịu ngay và liên lạc với cấp trên của anh.

Khoảng 09:30g, thì Cover cho biết là đúng 08:00g sáng mai phi cơ Mỹ sẽ đục thành theo ý tôi. Sau đó anh giải thích thêm cho tôi hiểu phi cơ sẽ đánh bom như thế nào.

Anh nói sẽ có một phi cơ bay trên vùng ở một vị trí thật cao, phía bên trên Ái Tử, dội tia La-de vào góc Đông Bắc tường thành. Rồi một chiếc khác từ hướng Tây trên cao độ cũng rất cao bay tới và phóng bom. Bom sẽ theo tia La-de mà đập vào mục tiêu như có người cầm bom mà dí vào điểm muốn chạm nổ. Nghe hoang đường song đó là thật.

Khoảng 10:00g, cả anh Hiếu và Đ.Tá Lịch đều gọi tôi và cho biết là Mỹ sẽ dùng Smart Bomb phá Cổ Thành để cho tôi xả lán mà vào.

Khoảng 19:00g, anh Hiếu cho tôi biết sẽ gửi một toán 3 cố vấn Mỹ qua trong khi tôi đang họp với các ĐĐT 51, 52, và 111 cùng Th.Tá Tài. Sau khi bắt tay chào hỏi, 3 chuyên viên Mỹ này cùng Cover men theo mấy bức tường trong làng để lên ngắm nghĩa bức tường góc thành cổ trông xuống đường Duy Tân.

Tôi cho các ĐĐT biết kế hoạch ngày mai như sau:

- Hai ĐĐ51 và 52 là thành phần chủ lực. Sau khi bức tường sập ra ngoài và lấp hộ một khúc hào nước rồi thì Sĩ dẫn con cái xung phong ngay vào chiếm ngay đầu cầu cho Hồ Tường vào rồi chia nhau hai mặt bung rộng ra. Sĩ cắt cử 2 toán ngay khi vào thì leo ngay lên bờ thành và đánh dọc theo 2 phía trên tường thành để diệt các vị trí địch phòng thủ trên đó. Tú Trinh cho ĐĐ bắn xối xả lên đám VC phòng thủ trên mặt tường thành khúc trông ra con đường Duy Tân. Rồi khi 1 trung đội

của 51 làm chủ được ở đây thì tung con cái vào trong thành qua lỗ bom đục.

- Th.Tá Tài trong giai đoạn đầu cho con cái bắn lên đám VC bố trí trên tường thành khúc trông ra đường Lê văn Duyệt (hướng Bắc của thành cổ) và trong giai đoạn hai sẽ tung cả 2 ĐĐ vào thành, ở đây đã có ĐĐ54 trấn rồi.

- Riêng tôi và BCH nhẹ sẽ vào thành cùng với Tú Trinh. Tr.Tá Hiếu và TĐ(-) sẽ sang đây khi tôi đã vào trong thành.

Th.Tá Tài liền hỏi tôi có muốn hủy bỏ lệnh xâm nhập của toán Viễn Thám đêm nay không. Tôi cho biết vẫn tiếp tục song nếu không vào được thì phải cho rút về lúc 04:30g sáng. Đêm nay toán chuyên viên Mỹ ngủ lại gần căn hầm của Tr.Úy Cover. Gần nửa đêm tôi được anh Tài cho biết toán Viễn Thám đã lên đường. Địch vẫn pháo lai rai vào khu vực đóng quân song không gây thêm thiệt hại đáng kể.

Ngày 26/7/1972 : Nhìn đồng hồ thấy đã 3g sáng tôi sốt ruột gọi máy cho Tài và hỏi sao chưa thấy “Trăng lên đỉnh núi” thì Tài cho biết con cái báo về là sau vụ cấm cờ đêm 25/7 VC canh gác và tuần tiễu trên mặt tường thành rất kỹ nên chưa làm gì được. Hơi thất vọng song tôi nghĩ có hột vỏ này thì đã có vỏ khác vào sáng mai mặc dù tôi vẫn bán tín bán nghi về hiệu quả của trái bom La-de.

Tôi bảo chú Binh Nhất Quảng pha cho tôi cà phê rồi ngồi lai rai uống đợi sáng. Đến 05:00g, thì Hồ Xám Tài cho biết đã gọi 8 toán gửi đi xâm nhập lúc tối qua về. Tôi cười và trêu Tài là đêm nay nhiều mây nên trăng mọc mà ta không thấy. Tài chỉ cười trừ đáp lại.

Đúng 07:30g, tôi cho lệnh toàn bộ chuẩn bị và cùng Cover và toán chuyên viên Mỹ lên khu quan sát gần góc thành cổ. Pháo binh bắt đầu T.O.T vào trong thành. Đại bác 130mm của VC cũng đang phản pháo. Hết nhìn đồng hồ đeo tay lại dài cổ ngược mắt lên trời mà chẳng thấy bóng dáng hay nghe tiếng động cơ của chiếc máy bay nào, tôi nhìn Cover và chỉ vào

đồng hồ trên tay. Tôi hát đầu ra ý hỏi thì Cover cứ lờ đi và lắng nghe như đang theo dõi ai nói gì trong máy truyền tin của anh. Trong khi đó tôi thấy một chuyên viên Mỹ cũng đang dùng máy truyền tin của anh ta và nói gì đó trong máy. Tôi thấy có một cái hộp gì hơi lạ gắn trên máy truyền tin của anh ta mà hôm qua tôi không để ý thấy. Sau này khi hỏi, Cover cho biết đó là máy tự động mã hóa bạch văn (nói không dùng bản âm danh đàm thoại) sang âm danh đàm thoại. Tôi chưa thấy máy này được cấp TĐ và LĐ/VN dùng.

Khoảng ít phút thì đến 08:00g, tôi thấy Cover ngừng nghe máy và ra hiệu cho tôi nhìn về hướng Cổ Thành.

Đúng 08:00g, một tiếng nổ cực lớn và như có phép lạ một mảng tường ngay phía dưới Vọng lâu trước mặt tôi đổ sập ra ngoài, đất và gạch văng tung tóe, bụi bay mù trời. Một khoảng hào đã bị vùi lấp bằng gạch và đất của bức tường đổ. Một lỗ hồng tròn đường kính gần 2m đã hiện ra trước mắt tôi. ĐĐ của Sỹ lập tức nhào sang và chen nhau chui vào trong thành.

Tiếng M16, M79, và M60 nổ ròn rã như pháo Tết bên trong. Một toán binh sĩ đang vừa tiến vừa bắn ngay trên bờ thành cao trước mắt tôi. Qua máy truyền tin vào tần số nội bộ của ĐĐ51 tôi nghe rõ tiếng la hét ra lệnh của Sỹ.

ĐĐ của Hồ Tường cũng nhanh chóng bám theo ĐĐ51 và bây giờ 2 ĐĐ đang xông xáo trong thành. Tiếng thượng liên và AK trong thành cũng vang dội.

Trên vùng, 2 phi cơ A37 đang nhào xuống và dội ngay hai đợt bom. Qua máy không lục tôi thấy tiếng Sỹ xin đánh tiếp và yêu cầu nện bom ngay vào khu cột cờ BCH Tiểu khu, vì từ đây địch đặt cây thượng liên đang chặn đà tiến quân của ĐĐ51.

Tiếng viên SQ Điều Không Tiền Tuyến trên chiếc L19 bay trên cao ở phía Đông Cổ Thành đang hướng dẫn 2 phi tuần nhào xuống đánh vào trái khổi chỉ điểm vừa phóng xuống. Bom giáng trúng ngay khu cột cờ. Tầng cột khổi bốc lên cao và trong máy TĐ tôi nghe Sỹ đang gọi Hồ Tường cho con cái

dàn hàng ngang xung phong lên phía bên phải sát cạnh ĐĐ anh.

Thờ ra một hơi dài trong lòng thấy nhẹ nhõm, tôi móc tẩu thuốc pipe, nhồi thuốc rồi bật lửa hít một hơi dài thật khoan khoái và đang định cho Tú Trinh và Lực Điền của 81 BC vào theo thì Tr.Úy Cover cho biết là đang có 2 phản lực Mỹ trên vùng và hỏi tôi có muốn sử dụng không. Tôi đồng ý ngay vì càng được nhiều không trợ thì con cái càng đỡ đổ máu.

Cover hỏi muốn đánh đâu, thì qua liên lạc với Sỹ, anh xin cho đánh ngay đám khói ở chỗ cột cờ Tiểu khu vì VC hãy còn nhiều ở chỗ đó.

Tôi bảo Cover yêu cầu phản lực đánh ngay vào chỗ đám khói và ngay tức khắc 1 chiếc phản lực nhào xuống và bom nổ rền vang. Chợt tôi nghe tiếng Sỹ thất thanh trong máy Tiểu Đoàn: - “Check fire ngay! Nó đánh vào con cái tôi rồi.”

Tôi vội hét bảo Cover cho ngưng ngay. Anh ta có vẻ không hiểu tại sao. Anh cho biết phi công phản lực cho biết thấy khói vàng từ chỗ vừa dội bom bốc lên. Tôi nói họ đã đánh lầm quân ta rồi. Thì ra gió từ phía sông Thạch Hãn thổi qua về phía chúng tôi đã khiến đám khói bay tạt ngay trên đầu đám quân đang xung phong về phía cột cờ và bom đã rơi ngay trên đội hình tiến quân của hai ĐĐ.

Qua máy tôi được Sỹ báo cho biết cả anh và Hồ Tường đều bị thương và hơn một nửa của 2 ĐĐ đều ăn bom và bây giờ 2 ĐĐ đều tê liệt rồi. Anh xin cho rút ra vì không thể đánh được nữa.

Tôi bảo trước mắt hãy lo yểm trợ cho con cái tải thương, Tú Trinh và Lực Điền sẽ lo bắn che để đám VC trên bờ tường thành không gây trở ngại cho anh và Hồ Tường. Tôi báo tình hình cho anh Hiếu và xin lệnh. Ít phút sau Đ.Tá Lịch trực tiếp cho lệnh tôi rút hết con cái ra khỏi thành. Tôi không thấy ông nặng lời gì cả, kể cũng hơi lạ!

Tôi yêu cầu PB bắn đạn khói vào khu vực giữa thành để làm

màn khói cho Sỹ và Hồ Tường rút con cái đồng thời tản thương ra khỏi thành trong khi vũ đạn nổ vào sát các góc thành trừ khu vực 1/4 góc Đông Bắc thành cổ.

Đến gần trưa, 2 ĐĐ mới mang hết thương binh và các quân nhân tử thương ra khỏi thành. Sỹ và Hồ Tường cũng như thành phần rách áo không chịu rời đơn vị. Các thương binh và tử sĩ được y tá của 7 ĐĐ đang trấn đóng tại đây tạm thời săn sóc và khi màn đêm phủ xuống mới được chuyển về BCH/TĐ.

Lúc 21:00g, BCH/TĐ mang sang cho tôi 1 lệnh mang tay của “Minh Hiếu”, lệnh bàn giao khu vực cho TĐ3/TQLC trước 0600g ngày mai 27/7/1972.

Tôi thực sự không rõ nguyên nhân tại sao? Lòng buồn vì qua nửa tháng tại mảnh đất Tri Bưu này, tính ra tốn biết bao xương máu của anh em mà không làm nên cơm cháo gì, nhiệm vụ trên trao chưa hoàn thành mà giờ đây phải bỏ nửa chừng. Khúc xương này giờ đây lại trao cho bằng hữu bên TQLC nuốt. Tuy nhiên tâm trạng cũng hơi vui vì sắp được ra xa hơi ít ngày trước khi lại nhập trận tại vùng khác của Quảng Trị. Hi vọng là khu nào đó trong tương lai địa thế không quá phức tạp và kỳ cục như ở đây thì nuốt dễ hơn. Chắc chỉ có Trời mới biết! Các ĐĐT và Biệt Động Trưởng 81 BC sau đó được tôi thông báo lệnh bàn giao vị trí trước lúc mặt trời mọc

Ngày 27/7/1972: Khoảng 02:30g, tôi nhận được thông báo của Út Bạch Lan, ĐĐT/TS2 trấn giữ khu đầu cầu là có vị TĐT/ TQLC đang từ bên Quy Thiện sang chỗ anh và nhờ anh cho người dẫn vào gặp tôi.

Khoảng 15 phút sau, ông bạn cùng khóa, Th.Tá Nguyễn Văn Cảnh, đơn vị trưởng của TĐ3/ TQLC vào và đi thẳng đến căn hầm chữ A gặp tôi. Tôi nói cho Cảnh biết tình hình ở đây và dặn anh cho đội quân thay tuyến từng ĐĐ một và cần nhất là kín đáo và im lặng, nếu không sẽ bị tổn thất không đáng vì pháo địch. Tôi cho anh biết VC bố trí trên tường thành, còn tuyến của mấy ĐĐ ở phía trên nằm bám phía sau những bức

tường của những căn nhà đồ của làng Trí Bửu chỉ cách con đường Duy Tân non ba chục thước. Nhất cử nhất động lúc ban ngày là chúng ở trên cao thấy hết.

Các ĐĐ đã cho người của từng trung đội về tại BCH/TĐ nhẹ để chờ dặt đơn vị bạn lên. Tôi lệnh cho ĐĐ nào được thay quân xong là kéo về Quy Thiện nhận lệnh “Minh Hiếu”, tránh dồn quân ở đây mà ăn pháo địch.

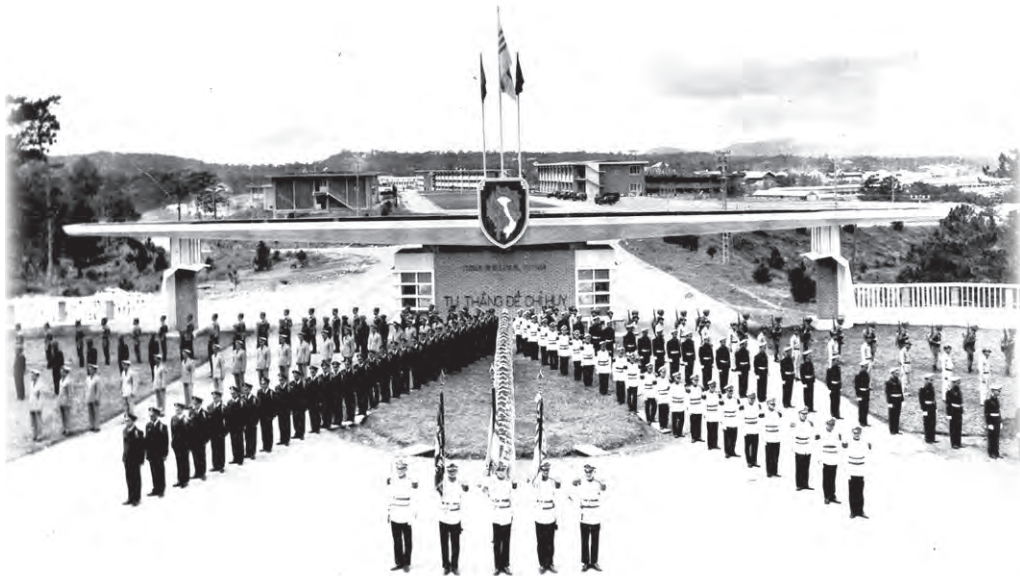
Sau khi anh Cảnh gọi máy ra lệnh các ĐĐT của TĐ3/TQLC, anh ngồi chuyện gẫu với tôi, tôi mới có dịp hỏi anh tình hình bên TQLC. Cảnh cho biết TĐ nào cũng có tổn thất, nhưng TĐ1 của Th.Tá Ng. Đăng Hòa là bị nặng nhất.

Khoảng gần 5g sáng, TĐ3/ TQLC hoàn tất việc thay quân.

Tôi và BCH nhẹ cùng ĐĐ54 sang tới Quy Thiện khi màn sương vẫn còn phủ trên cánh đồng trống nằm giữa Tri Bửu và Quy Thiện. Giở giấc và cảnh vật giống hệt như mờ sáng ngày 12/7/1972 khi Tr.Úy Hồ Tường dẫn 2 trung đội xung phong từ khu gò mả giữa đồng vào để mở màn cho trận đánh Tri Bửu của TĐ. Chỉ khác là một số người vĩnh viễn không còn dịp tham dự cùng TĐ trong những trận đánh sau.

Từ Quy Thiện TĐ5ND cùng các đơn vị tăng phái di chuyển bộ ra thẳng bờ Nam sông Vĩnh Định ngay phía Đông của thôn Tả Hữu (365- 549) rồi qua sông.

Tại đây một đoàn xe đã chờ sẵn để chở các đơn vị theo lộ 555 về thẳng bờ Nam sông Mỹ Chánh để nghỉ dưỡng quân và chờ lệnh vào vùng chiến địa mới./.

Những Con Tuấn Mã Võ Bị

Phạm văn Hòa, K18

Mùa bão tố đã qua, cư dân ở vùng Vịnh (tiếng chỉ vùng Vịnh Mexico) thở phào nhẹ nhõm. Mùa Thu bắt đầu. Tiết Thu mang hơi lạnh lạnh đủ để khoác chiếc áo len nằm sâu trong closet. Lá Thu lia cành bay bay thật đẹp nhưng ta cứ liên tưởng đến tuổi đời oằn vai, và tự hỏi “Chùng nào mình cũng sẽ lia cành, như chiếc lá Thu kia!” Mỗi ngày thức giấc được đón bình minh để rồi ngày qua ngày nhìn mặt trời đỏ ối phương Tây kèm theo tiếng thờ dài.

Con người tranh sống theo từng tiếng tích tắc quả lắc thời gian. Còn đi vững để dắt con cháu dạo chơi; còn thấy để chiêm ngưỡng nét đẹp thiên nhiên; còn nghe nhịp tim để biết mình sống; còn nói được điều mình muốn nói; còn nếm được vị ngon để phân biệt với vị đắng cuộc đời; còn biết cảm xúc khi cầm tay người bạn lâu ngày không gặp; và còn biết suy tư để lượng giá sự kiện quanh ta.

Đó là hạnh phúc của tuổi già!

Tôi an phận với những gì trời ban. Đôi lúc tin vào “hay không bằng hên”. Đang khi mưa gió bão bùng tôi mua vé cruise đi ngược đường bão Irma và Maria, vừa tàn phá vùng Grand Turk và Puerto Rico. Con cái, bè bạn cho tôi là khủng! Gần mười ngày lênh đênh trên biển ghé qua vài nơi vừa bị bão viếng. Đại dương bao giờ cũng vậy, sóng xô lao xao vô tư dưới ánh nắng như không có chuyện gì xảy ra; trong khi trên đất liền cây cối còn ngổn ngang, nhà cửa xiêu vẹo vì cơn bão hoành hành. Có những vết thương thật lâu mới lành, mà khi lành vết sẹo còn mãi in hằn trên da thịt mà mỗi lần nhìn, khúc phim quá khứ có dịp trôi dạt diễn lại vỡ tuồng đời có lớp có lang. Như vết sẹo trên đầu tôi là do mảnh xương bò đội ngược rơi vào đầu khi tôi dùng để ném trái me-keo bên đường. Gần bảy chục năm mà tôi vẫn nhớ!

Sự rạn nứt trong tập thể Võ Bị rồi cũng sẽ để lại vết sẹo hằn sâu vào tâm khảm của từng anh em, niên trưởng niên đệ, thầy trò; không thể nào quên được. Đây không phải là lúc trách cứ ai “point the finger blame the others” như các nhà chánh trị tìm cách chữa mũi dùi dư luận vào người khác. Hay vị nguyên thủ các cường quốc gây chiến tranh đàu đó trên thế giới để nhẹ bớt sức ép chính trị nơi quê nhà. Có khi nào các phe nhóm đã đi quá xa, mà sĩ diện không cho phép họ quay trở lại?! Hay họ là những con ngựa bị thúc dít kéo cỗ xe đi ngược chiều nhau.

Nay là lúc cần quay nhìn các bạn chúng ta còn hay mất quanh mình. Thiệt thòi và đau khổ là đa số thềm lặng, họ chính là sức mạnh là tiềm năng của tập thể. Thiệt thòi và hoang mang nhất là đoàn Thanh Thiếu Niên Đa Hiệu, hậu duệ của chúng ta, không biết theo ai bỏ ai. Đó là cái “HU” của gia đình mà cha mẹ không thuận thảo làm hại đến tiềm năng và niềm tin của con cái. Đây là lúc hãy ngưng phân tách sự kiện qua lăng kính có lợi cho phe nhóm. Vì chúng ta “đủ già” để biết sự đời hơn thiệt. Chiếc mặt nạ không đổi lột con người. **Hãy dừng tìm vòng tròn quá tròn, đường thẳng quá thẳng, mặt phẳng quá phẳng, bởi đời hỏi sự tuyệt đối trong cuộc**

sống là điều ảo tưởng.

Chẳng có luật lệ nào ở xã hội Hoa Kỳ chặt chẽ bằng luật của sở thuế Liên Bang IRS để thu thuế; nhưng rồi, mỗi nhóm diễn giải một cách có lợi cho phe mình, nhờ vậy các luật sư chuyên về thuế vụ mới có đất dụng võ. Không có công ty sản xuất nào mang ra thị trường sản phẩm mà không thử nghiệm, kiểm phẩm, hay nói nôm na là “đồ dờm” thì làm sao tranh thương trên thương trường.

Cũng như trường Mẹ Võ Bị Đà Lạt là nơi đào luyện chúng ta thành những “Con Tuấn Mã” thiện chiến trong thời chiến và hữu sự trong thời bình. Chúng ta là **“sản phẩm đặc ý nhất” của chế độ Cộng Hòa chống chủ thuyết Cộng Sản**. Chúng ta đã là niềm tin, là ngưỡng mộ, là hy vọng của nhân dân miền Nam Việt Nam. Dù xa quê hương, dù địa bàn hoạt động không còn, nhưng ý chí kiên trì này đã ăn sâu vào huyết quản của từng Cựu SVSQ. Mục tiêu chúng ta được minh định rõ ràng: **Chống Cộng Sản**, bởi đó là chế độ được tượng hình cụ thể trong một quốc gia. Đó là bước thứ ba trong “Tu Thân, Tề Gia, Trị Quốc, Bình Thiên Hạ”. Chúng ta chống chủ thuyết Cộng Sản tại Việt Nam với mục đích rõ ràng; như các cuộc hành quân, quân đội VNCH tiến chiếm mục tiêu vì đó là sản phẩm của chúng.

Chúng ta không buộc con cháu phải theo đường hướng mà chúng ta được huấn luyện, tôn thờ trước khi trở thành những Con-tuấn-Mã dần thân hành hiệp; nhưng chúng ta cũng không thể tự mình thay đổi tôn chỉ để biện minh. Xin đừng quên “Hy, Nộ, Ái, Ó, Thiện, Ác,...” là trừu tượng vô hình; sự xét đoán rất chủ quan. Tùy theo trình độ, thiên kiến, kinh nghiệm, quan điểm chánh trị, cùng một sự kiện mỗi người nhận xét một cách khác; không lẽ chúng ta cứ ngồi cãi vã xem ai đúng ai sai! Cũng như chúng ta đã **được đào luyện với phương châm “Tự Thắng Để Chỉ Huy”**, cho dù nay không còn chỉ huy ai, nhưng chúng ta hãy chỉ huy chính mình để tự chế; và đừng nên thay đổi phương châm trên thành “Tự Thắng Để

Phục Vụ” như đã từng nghe thật chướng và lạ tai.

Trong lịch sử Việt Nam, ngựa đã đóng vai trò quan trọng trong các cuộc chiến chống quân xâm lược phương Bắc. Trong cuộc chiến hiện đại, các sĩ quan xuất thân trường Võ Bị Đà Lạt đã đóng vai trò quan trọng trong QLVNCH chống CS phương Bắc. Trong chuyến đi Nam Cali, tôi được gặp những người bạn đồng môn Võ Bị, với tôi không có phe bên này hay phe bên kia, được nghe những lời tâm tình; tôi đoán chắc họ là những con người tốt, vẫn là những **con-tuấn-mã mà trường Mẹ hãnh diện đào tạo**. Nếu tôi có dịp gặp những anh em khác ở nơi khác, chắc chắn tôi cũng sẽ rất hãnh diện được là bạn của họ.

Những người trai Võ Bị luôn trọng danh dự và làm những điều họ cho là đúng; nhưng tiếc thay tại sao những cái đúng không hợp tác như những con-tuấn-mã cùng kéo cỗ xe gia tài của Mẹ Võ Bị đi cùng một hướng. Có tiếng chuông nhạc Giáng sinh trên TiVi, nhìn lên thấy sáu con ngựa thiết đẹp kéo chiếc toa chở bia Budweizer trong quảng cáo thương mại, thật bình yên. Ước gì các con-tuấn-mã Võ Bị cùng kéo wagon gia tài Mẹ Võ Bị thong dong như hình ảnh trên thì còn gì đẹp hơn!

Lễ Thanksgiving vừa qua, chúng ta Tạ Ôn nơi tạm dung trên bước đường tỵ nạn; mùa Giáng Sinh và NewYear (năm mới) đang phát động rầm rộ bằng mọi phương tiện truyền thông. Các gia đình trong khu gia cư quanh đây cũng giăng đèn kết hoa; các cao ốc được trang trí đủ màu sắc; đường sá được trang hoàng... từ cảnh vật đến con người mọi thứ đều khởi sắc để chia tay năm cũ, đón mừng năm mới. Ước gì **gia đình Võ Bị trở lại sum họp như xưa, để hơi ấm được truyền từ bàn tay đến bàn tay, để những con-tuấn-mã Võ Bị cùng kéo gia tài Mẹ Võ Bị thong dong, để những nhịp chân gõ đều trên đường như những bước quân hành ngày xưa, hầu quên đi vết hằn trên da thịt trong những ngày tháng cuối đời.**

Hôm nay, có cuộc họp các “anh em”, viết trong ngoặc kép, Võ Bị ở Houston tại nhà tôi để chuẩn bị cho việc bầu Hội Trưởng Võ Bị Houston sắp tới, vì cuộc bầu bán vừa qua không thành. Sự hiện diện của quý “anh em” khẳng định là Hội chúng ta phải tồn tại và sẽ là nơi Tình Tự Võ Bị được thăng hoa. Chúng tôi tin tưởng vào sự trường tồn và hợp nhất của tập thể. Hội và khóa là nền tảng cho tập thể Võ Bị, một khi đã củng cố thì không thể nào “keo rã hồ tan”. Thế cờ Dominoes không thể có chỗ đứng trong tập thể Võ Bị chúng ta. Sau cơn bão, căn nhà Võ Bị sẽ được củng cố kiên trì hơn để chống lại các cơn lốc tác hại sau này. Hội Võ Bị Houston rồi sẽ có vị Hội Trưởng lèo lái trong những năm tháng sắp tới. **Sự đoàn kết sẽ tạo thành sức mạnh vô song, và sẽ là thời nam châm để thu hút các lực đối kháng.**

Các Con-Tuấn-Mã Võ Bị tuy già nhưng vẫn còn phong cách. Dù nay không còn bôn ba nơi chiến trường để đàn-anh diu dặt đàn-em trong bước đầu binh nghiệp; dù tuổi đời nặng oằn hai vai nhưng tình huynh đệ, nghĩa kim băng vẫn còn là chất xúc tác để những Con-Tuấn-Mã kết thành đàn thông dong.

Có người sẽ cho là tại sao không bàn đến chuyện kinh bang tế thế, bình thiên hạ mà lại trở về mái nhà xưa, oi là xưa nói chuyện tình tự Võ Bị? Xin trả lời là những slogan đao to búa lớn đã được đề ra bao nhiêu lần, bao nhiêu năm mỗi lần có Đại Hội Võ Bị, vậy có phải đó là nguyên do của tình trạng tập thể chúng ta hiện nay hay không? Hãy nhìn lại bạn đồng hành ngày một ít, người mất vì ra đi vĩnh viễn, người còn thì xa ta, người gần thì nghi kỵ. Hãy tìm nguyên nhân phân hóa. Hãy “Tu Thân, trước khi Tề Gia, Trị quốc, Bình Thiên Hạ”. Và tự hỏi lòng: **TẬP THỂ CHÚNG TA ĐANG Ở GIAI ĐOẠN NÀO** trong hành trình hành hiệp! Diễn đàn Võ Bị là tiếng nói là nơi mọi người nhìn vào để nhận biết chúng ta là AI? Nhưng tiếc thay diễn đàn có “chón” gập ghềnh, khập khiễng từ “mây thời” nay, như nước lớn nước ròng, khi hưu chiến, khi rộ lên

xé nhau từ mảnh áo để người xem lưng. **Trong sinh hoạt tập thể, chúng ta phải tôn trọng kỷ luật và những “cuộc chơi giang hồ” không bao giờ nên có chỗ đứng.**

Hiện nay Tập thể chúng ta quá rời rạc. Các con tuấn mã Võ Bị đang kéo cỗ xe gia tài của Mẹ Võ Bị đi khác hướng; mà độ chùng của các sợi dây bị kéo ngày càng căng thẳng. Nếu chúng ta không muốn nhìn thấy tệ trạng phân hóa ngày càng tệ hại hơn, thì **NHÓM TUẤN MÃ THÂM LẠNG HÃY VÙNG LÊN “ENOUGH IS ENOUGH!” TẬP THỂ VÕ BỊ BẤT KHẢ PHÂN, KHÔNG CHẤP NHẬN SỰ PHÂN HÓA, BỞI VÌ ĐÃ GỌI LÀ TỔNG HỘI THÌ CHỈ CÓ “MỘT” KHÔNG THỂ CÓ “HAI”!** Trong tập thể chúng ta không thiếu những gương hy sinh, không thiếu tình tự anh em, trong thời chiến, cũng như trong thời bình, cũng như nơi xứ lạ quê người. Hay nói một cách khác, nếu chúng ta nghĩ hàn gắn sự rạn nứt lúc này chưa cần kíp, thì hãy nghĩ đến **NHỮNG ĐỒNG MÔN ĐÃ HY SINH, NHỮNG GÓA PHỤ SỐNG CUỘC ĐỜI GÓA BỤA, NHỮNG HẬU DUỆ VÕ BỊ CẦN GƯƠNG SÁNG CỦA LỚP CHA ÔNG.** Nếu chúng ta không làm được việc nhỏ này thì đừng nghĩ đến chuyện Kinh Bang Tế Thế. Nếu chúng ta không **Tự-Thắng-Tự-Giác** thì đừng mong ai làm cho chúng ta, và đừng đổ lỗi cho hội đoàn này, nhóm chính trị nọ là nguyên nhân chia rẽ.

* * *

Chiều xuống dần. Con mưa bắt đầu dụi hạt. Khí lạnh ập đến. Những chậu hoa ngoài vườn sau vàng lá, sẽ xác xơ suốt mùa Đông chờ Xuân sang. Biển chuyển trời đất không ngừng, vạn vật cúi đầu cam chịu. Diễn biến đến đi trong cuộc sống, mà chúng ta là nạn nhân, không lẽ ngậm tằm như sỏi đá. Được viết những suy tư trong đầu để giải tỏa uẩn khúc biết có mấy ai mạnh dạn làm. Tôi miên man nghĩ đến những trăn trở trong cuộc sống, trong tập thể tôi yêu và có giấc ngủ bình yên khi được viết những giòng chữ này.

*“Lắng nghe lòng mình trong đêm
khi ánh đèn phụt tắt
tôi thật sự trở về với tôi
một ngày đã qua rồi
tôi làm gì cho đời” (Sẽ Còn Lại Gì, PvH)*

Trong giấc mơ, tôi là con ngựa bị che mắt chỉ đủ thấy đường trước mặt, kéo cỗ xe chạy bon-bon trên đường còn ngáy ngủ. Tôi cảm thấy thanh thản vô cùng vì dù không thấy cảnh vật quanh mình, nhưng tiếng lóc-cóc vang vang cho tôi cảm thấy các Tuấn-Mã đồng hành cùng kéo hàng cho buổi chợ sớm. Ôi hình ảnh sao thanh bình! Tôi không mong gì hơn khi thức giấc để đón một ngày mới, đầu óc được nhẹ nhàng thanh thản!

Tiếng điện thoại reo. Bên kia đầu dây:

- NT khỏe không?

- Ủa sao chú kêu tôi sớm quá vậy, có chuyện gì đây?

- Sớm gì đâu! Chín giờ sáng Cali rồi mà.

Thì ra tôi thức muộn. Chú em tiếp:

- Gọi thăm NT, nghe bên đó mưa gió bão bùng.

- Qua rồi, bây giờ trời đang lạnh. Còn bên chú hình như bão gió, cháy rừng?

- Dạ! Em đánh mặc quần xà-lỏn đây! Trời dễ chịu khoảng hơn sáu mươi.

Võ Bị chúng tôi đó! Tình anh em được thể hiện qua chữ “Niên Trưởng” và “Chú” trong cú điện thoại thăm hỏi thời tiết vu vơ. Chúng tôi khác nhau 2 múi giờ, thời tiết nóng lạnh khác nhau, nhưng những Con-Tuấn-Mã Võ Bị không bao giờ quên nhau như anh em cùng Mẹ. Cú điện thoại cho tôi thêm năng lực, mặc thêm lớp áo len; ra ngoài đời mấy chậu kiếng vào garage để chờ Xuân sang... như tôi đang chờ mùa Xuân đến với gia đình Võ Bị Houston và tập thể Võ Bị toàn thế giới.

CẢM NGHĨ SAU CÙNG

Hy sinh là đức tính, không là độc quyền của một ai. Tình trạng Võ Bị đang cần người hy sinh. Sự phân hóa của tập thể Võ Bị chưa hề có, và không thể giải quyết nếu chỉ ra Thông-Cáo, Thu-Ngõ, Văn-Thư, Tuyên-Cáo... Tập thể Võ Bị đang đi vào vùng đất lún. Mỗi chúng ta sẽ hối tiếc nếu không nhận ra điều đó để tìm giải pháp thỏa đáng. Bởi **TẬP THỂ VÕ BỊ LÀ CHÚNG TA, PHẢI ĐƯỢC HỢP NHẤT TRONG TÌNH THẦN ĐOÀN KẾT TÌNH TỰ VÕ BỊ. NHỮNG CON TUẤN MÃ VÕ BỊ HÃY LÀ TÂM GƯƠNG SÁNG CHO ĐÀN CON HẬU DUỆ.**

Tôi được biết trong cách quản trị và điều hành, các xí nghiệp và các chuyên viên tư vấn tại Hoa Kỳ thường dùng phương pháp “Thinking outside the box” (*), hãy suy nghĩ một cách khác hơn thường lệ để giải quyết những khó khăn “hóc búa”! Biết đâu đây là phương cách mà quý vị có thẩm quyền, thành tâm muốn giải quyết vấn đề, nên nghĩ lại may ra giúp tập thể chúng ta sớm hàn gắn.

Thưa quý NT và các bạn,

Khi viết những cảm nghĩ của mình về hiện trạng của Tập thể Võ Bị, tôi cũng đang áp dụng phương cách “Thinking outside the box”, vì tôi đang làm một việc không theo quy ước, đi ngoài thẩm quyền của một CSVSQ thẩm lặng như đa số quý vị. Tuy nhiên vì sự sinh tồn của tập thể tôi yêu và vì môi trường sinh hoạt cho lớp hậu duệ Võ Bị, và vì thời gian đến kỳ Đại Hội ngày càng cận, nên tôi đành chấp nhận RISK hơn tôi có thể nhận khi khai sinh bài viết này. Tôi mong quý vị đừng dùng vi kính phân tách và nên đón nhận xây dựng như tôi có ý nghĩ trong đầu. Và, cuối cùng tôi chỉ mong một ngày nào đó được là con ngựa già bình yên như trong giấc mơ, thong dong bên đồi mờ sương ban mai... với đàn tuấn mã Võ Bị được coi nhau như “anh em”. /.

*****

(*) https://en.wikipedia.org/wiki/Thinking_outside_the_box

Thinking outside the box (còn gọi là **thinking out of the box** hay **thinking beyond the box** và, đặc biệt ở Úc gọi là **thinking outside the square**) có nghĩa là suy nghĩ khác hơn, không theo quy ước.

<http://www.planetofsucces.com/blog/2010/how-to-think-outside-the-box/>

“Start thinking outside the box and find a solution for this problem.”

Tạm dịch: “Hãy suy nghĩ khác đi để tìm giải đáp cho trở ngại.”

“Suy Nghĩ bên ngoài hộp” có nghĩa là thoát ra khỏi môi trường chung quanh, ra khỏi nơi bị đóng khung, bỏ lại sau lưng kinh nghiệm, quan điểm và bắt đầu quan sát sự việc từ một góc độ hoàn toàn khác: bên ngoài hộp; không phe phái; không thiên vị. Lắng nghe những đề nghị và quan điểm của người khác, sẵn sàng tiếp nhận suy nghĩ mới lạ chưa ai nghĩ đến. Cũng đồng thời có nghĩa là để lại sau lưng tất cả những điều đã biết, đã học để tiếp nhận những quan điểm hoàn toàn khác biệt với quan điểm sẵn có để giải quyết trở ngại. /.